

Hallituksen esitys eduskunnalle merimieseläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi merimieseläkelakia, merimieseläkelain voimaanpanosta annettua lakia, tuloverolakia ja meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annettua lakia.

Merimieseläkelain mukainen eläketurva ja järjestelmän rahoitus muutetaan pääosin vastaamaan työntekijän eläkelain mukaista eläkejärjestelmää. Eläkeikää koskeviin muutoksiin säädettäisiin vuoden 2016 alusta lukien yhdeksän vuoden siirtymäaika. Lisäksi merimieseläkelain erityiset karttumaprosentit lakkautettaisiin vuoden 2016 alusta lukien ja hautausavustuksen maksamisesta luovuttai­siin vuodesta 2021 alkaen.

Esityksessä ehdotetaan, että merimieseläkelain mukainen työntekijän vakuutusmaksu noudattaisi työntekijän eläkelain mukaista vakuutetun työeläkevakuutusmaksua ja työnantaja vastaisi lopusta maksusuudesta. Lisäksi merimieseläkelain piirissä olevilla työnantajilla otettaisiin käyttöön kustannus-

perusteinen kannustin työkyvyttömyyseläkeiden vähentämiseksi.

Merimieseläkekassalle maksettava valtion osuus merimieseläkelain perusteella maksettavista etuuksista vähenisi asteittain nykyisestä 33,3 prosentista ja olisi 31 prosenttia vuosina 2016—2020 sekä 29 prosenttia vuodesta 2021 lähtien.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että valtio maksaisi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain mukaisena merenkulun tukena takaisin työnantajille vuodesta 2016 lukien työnantajan eläkevakuutusmaksun, työnantajan tapaturmavakuutusmaksun ja työntekijöiden ennakkoerot. Tukena ei enää maksettaisi työnantajan sosiaaliturvamaksua, työttömyysvakuutusmaksua, ryhmähenkivakuutusmaksua eikä vapaaehtoisia vakuutusmaksuja. Lisäksi verotuksen merityötulovähennystä ehdotetaan supistettavaksi.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	3
1.1 Yleistä	3
1.2 Eläketurva	3
Vanhuuseläkeikä	3
Eläkkeen karttuminen	4
Hautausavustus	4
1.3 Merimieseläkejärjestelmän rahoitus, verotus ja merenkulun tuet	4
Merimieseläkejärjestelmän rahoitus	4
Työnantajan vastuu työkyvyttömyyseläkkeistä	5
Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain mukainen merenkulun tuki	5
Merityötulon verotus	6
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	6
2.1 Merimieseläkejärjestelmä	7
2.2 Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain mukainen merenkulun tuki	8
2.3 Merityötulovähennys kuntien ja valtion verotuksessa	8
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	8
4 ASIAN VALMISTELU	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	12
1.1 Merimieseläkelaki	12
1.2 Laki merimieseläkelain voimaannpanosta	15
1.3 Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta	16
1.4 Tuloverolaki	17
2 VOIMAANTULO	17
3 SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	18
LAKIEHDOTUKSET	20
1. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	20
2. Laki merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta	25
3. Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	28
4. Laki tuloverolain 97 §:n muuttamisesta	29
LIITE	30
RINNAKKAISTEKSTI	30
1. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	30
2. Laki merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta	46
3. Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	53
4. Laki tuloverolain 97 §:n muuttamisesta	55

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

1.1 Yleistä

Merimieseläkejärjestelmä on osa lakisääteistä työeläkejärjestelmää. Merimieseläkejärjestelmästä säädetään merimieseläkelaisissa (1290/2006; MEL) ja merimieseläkelain voimaanpanosta annetussa laissa (1291/2006). MEL:n mukainen eläketurva vastaa suurelta osin työntekijän eläkelain (395/2006; TyEL) mukaista eläketurvaa. MEL:n mukaan merenkulkijoilla on kuitenkin TyEL:stä poikkeavalla tavalla tietyin edellytyksin oikeus nykyistä joustavaa eläkeikää alempaan eläkeikään ja yleisiä eläkkeen karttumisprosentteja suurempiin karttumiin. Merimieseläkejärjestelmän rahoitus poikkeaa lisäksi TyEL:n mukaisen eläkejärjestelmän rahoituksesta muun muassa työnantajan ja työntekijän eläkevakuutusmaksun jakautumisen ja valtion maksuosuuden osalta.

1.2 Eläketurva

Vanhuuseläkeikä

MEL:n mukaan työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle joustavasti 63–68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta TyEL:ä vastaavalla tavalla. Lisäksi päällystään kuuluva voi jäädä van-

huuseläkkeelle aikaisintaan 60 vuotta ja miehistöön kuuluva aikaisintaan 55 vuotta täytettyään siten, että jokaista kuukautta kohden, jolla palveluaika ylittää 324 kuukautta, eläkeikä alenee 63 vuoden iästä yhdellä kuukaudella. Lisäksi edellytetään, että merenkulkijan työsuhde jatkuu, kunnes hän saavuttaa sanotulla tavalla lasketun alennetun eläkeiän ja hän on ollut kolmen vuoden aikana ennen eläkkeeseen oikeuttavan työsuhteen päättymistä MEL:n mukaisessa työsuhteessa vähintään 18 kuukautta.

Myös työttömäksi jääneellä merenkulkijalla on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeikässä, jos työntekijän työsuhde MEL:n mukaisessa työssä on päätynyt muusta kuin hänestä itsestään johtuvasta syystä ja että työntekijä täyttää alennetun eläkeiän viiden vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä ja että hänellä on tältä työttömyysajalta oikeus saada työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai työttömyyseläkettä.

MEL:n alennetun eläkeikäjärjestelyn mukaiset eläkeiät vastaavat sitä, mihin saakka merenkulkijoiden katsottiin jaksavan työskennellä merenkulkijoiden eläketurvaa selvittäneen komitean mietinnössä vuonna 1955. MEL:n mukaista alennettua eläkeikää koskeviin säännöksiin ei ole tehty juuri muutoksia merimieseläkejärjestelmän olemassaolon aikana. Sen sijaan niiden merenkulki-

joiden, jotka eivät ole oikeutettuja alennettuihin eläkeisiin, eläkeikää koskevat säännökset ovat noudattaneet TyEL:n muutoksia.

Eläkkeen karttuminen

MEL:n mukaan merenkulkijan eläke karttuu joko yleisten tai erityisten karttumaprosenttien mukaan. Yleiset karttumaprosentit vastaavat TyEL:n mukaisia karttumaprosentteja. Erityiset karttumisprosentit ovat 0,1 prosenttiyksikköä suuremmat kuin yleiset karttumisprosentit lukuun ottamatta 63 vuoden iän täyttäneille tarkoitettua 4,5 prosentin karttumaa, joka on samansuuruinen myös yleisissä karttumaprosenteissa.

MEL:n säännösten perusteella kaikilla niillä merenkulkijoilla, jotka ovat eläkkeelle jäädessään ansainneet alennetun eläkeiän, on oikeus myös erityisiin karttumisprosentteihin. Tämän lisäksi erityisiin karttumisprosentteihin on oikeus kaikilla sellaisilla merenkulkijoilla, jotka siirtyvät suoraan MEL-työsuhteesta vanhuuseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle.

MEL:n mukaiset erityiset eläkkeen karttumisprosentit liittyvät osaltaan alennettuun eläkeikäjärjestelyyn. Jos merenkulkija jää eläkkeelle MEL:n mukaisessa alemmassa eläkeiässä, MEL-eläkkeeseen oikeuttava aika voi muodostua lyhyemmäksi kuin siinä tapauksessa, että hän jäisi vanhuuseläkkeelle joustavassa vanhuuseläkeiässä. Erityisillä karttumisprosentteilla eläke karttuu nopeammin kuin yleisillä eläkkeen karttumaprosentteilla, jolloin alennettuun eläkeikään oikeutetuille merenkulkijoille karttuu ansaitsemaansa alennettuun eläkeikään mennessä vastaavansuuruinen eläketurva kuin joustavaan vanhuuseläkeikään oikeutetuilla.

MEL:n 65 §:n mukaan merenkulkijan eläkkeen karttumaan sovelletaan erityisiä karttumisprosentteja; 1) jos merenkulkija jää MEL:n alaisesta työsuhteesta vanhuuseläkkeelle MEL:n mukaisessa alennetussa eläkeiässä tai; 2) jos merenkulkijaa jää MEL:n alaisesta työsuhteesta vanhuuseläkkeellä yleisessä eläkeiässä ja Merimieseläkekassa on viimeisenä eläkelaitoksena toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen tai; 3) jos merenkulkijalla on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen

Merimieseläkekassa on viimeisenä eläkelaitoksena toimivaltainen käsittelemään, ja merenkulkijan MEL:n mukaiset työansiot eläketapahtumakuukaudelta ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 22 680 euroa vuoden 2014 tasossa.

Hautausavustus

MEL:n mukaan alle 67-vuotiaana kuolleen MEL-vakuutetun merenkulkijan jälkeen myönnetään hautausavustusta edellyttäen, että edunjäittäjä on kuollessaan saanut MEL:n erityisten karttumaprosenttien mukaan määräytävää vanhuus- tai työkyvyttömyyseläketä tai hänellä olisi kuollessaan ollut oikeus tällaiseen eläkkeeseen.

Hautausavustukseen on ensisijassa oikeus kuolleen merenkulkijan leskellä. Jos merenkulkija ei ollut kuollessaan avioliitossa, hautausavustus myönnetään merenkulkijan kuolinpesälle edellyttäen, että kuolinpesän osakkaana on merenkulkijalle suoraan etenevässä polvessa oleva sukulainen, merenkulkijan otolapsi tai vanhempi.

Hautausavustuksen määrä vaihtelee 3 440—13 757 euron välillä (vuoden 2014 tasossa) riippuen siitä, minkä ikäinen edunjäittäjä on ollut kuollessaan. Vuosittain hautausavustuksia maksetaan yhteensä noin 200 000 euroa.

Hautausavustuksen merkitys kuolleen merenkulkijan perheen taloudellisena tukena on hautausavustuksen alkuajoista tähän päivään mennessä vähentynyt, koska merenkulkijoiden keskimääräinen elinikä on tuona aikana noussut ja samanaikaisesti yleinen elintaso on parantunut.

TyEL:n etuuksiin tai muihin pakollisiin lakisääteisiin eläkejärjestelmiin ei kuulu hautausavustusta.

1.3 Merimieseläkejärjestelmän rahoitus, verotus ja merenkulun tuet

Merimieseläkejärjestelmän rahoitus

MEL:n mukaiset eläkkeet rahoitetaan työnantajien ja merenkulkijoiden maksamilla va-

kuutusmaksuilla sekä valtion osuudella MEL-eläkemenosta.

MEL:n mukaan työnantaja ja työntekijä ovat kumpikin velvolliset suorittamaan samansuuruisen eläkevakuutusmaksun eläkkeen perusteena olevasta palkasta Merimieseläkekassalle. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Merimieseläkekassan hakeuksesta sovellettavat työnantajan ja työntekijän eläkevakuutusmaksuprosentit. Vuodelle 2014 vahvistetun eläkevakuutusmaksun suuruus on sekä työnantajilla että työntekijöillä 11,4 prosenttia. MEL:n mukainen eläkevakuutusmaksu jakautuu siten työnantajan ja työntekijän välillä yhtä suuriin osuuksiin, toisin kuin TYEL:n mukainen eläkevakuutusmaksu. TyEL:n mukainen työntekijän työeläkevakuutusmaksu on alle 53-vuotiailla 5,55 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneillä 7,05 prosenttia sekä työnantajan maksu keskimäärin 17,75 prosenttia vuonna 2014.

Valtio on MEL:n mukaan velvollinen suorittamaan Merimieseläkekassalle kolmanneksen kaikista tämän lain mukaisista eläkkeistä, jotka Merimieseläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa. Valtio suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrän, joka vastaa valtion osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää. Valtion osuuden lopullinen määrä vahvistetaan vuosittain edelliseltä kalenterivuodelta ja se otetaan huomioon seuraavan ennakoerän maksamisen yhteydessä.

Merimieseläkejärjestelmä liitettiin yksityisten alojen työeläkelaitosten yhteiseen tasausjärjestelmään vuonna 1991. Tuolloin säilytettiin se periaate, että valtio maksaa Merimieseläkekassalle kolmanneksen kaikista MEL:n mukaisista eläkkeistä aiheutuvista kustannuksista.

Työnantajan vastuu työkyvyttömyyseläkkeistä

Merimieseläkejärjestelmässä työnantajien vakuutusmaksuun ei sisälly erityistä vastuuosuutta työntekijöille myönnettyistä työkyvyttömyyseläkkeistä.

Muissa yksityisten alojen työntekijöitä koskevissa lakisäateisissä eläkejärjestelmissä työnantaja vastaa työntekijöidensä työkyvyttömyyseläkkeiden kustannuksista niin sano-

tun maksuluokkajärjestelmän mukaisesti. Järjestelmällä pyritään vaikuttamaan työkyvyttömyyseläkkeiden määrään. Maksuluokkajärjestelmässä työnantajaryitykset asetetaan niiden työkyvyttömyysriskin mukaiseen maksuluokkaan, joka määrittää työnantajan työkyvyttömyysmaksuprosentin.

Työnantajien maksuluokkajärjestelmää on pidetty TyEL:n piirissä yleisesti tarkoituksemukaisena, sillä se luo työnantajalle kustannusperusteisen kannustimen vaikuttaa työkyvyttömyyseläkkeiden määrään.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvn parantamisesta annetun lain mukainen merenkulun tuki

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvn parantamisesta annetussa laissa (1277/2007) säädetään valtion varoista myönnettävästä tuesta varustamoille meriliikenteessä käytettävien alusten miehistökustannusten vähentämiseksi ja alusten kilpailukyvn parantamiseksi. Tuen saamisen edellytyksenä on, että alus on merkitty laissa tarkoitettuun ulkomaanliikenteen kauppaalusluetteloon ja että alus on tukivuoden aikana toiminut pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä. Merenkulun tukea eivät saa kaikki ulkomaanliikenteessä toimivat alukset.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvn parantamisesta annetun lain mukaan varustamoille tukena maksetaan tuloverolain mukaisen yleisesti verovelvollisen merenkulkijan osalta määrä, joka vastaa tukijaksolta maksettua:

1) Tuloverolain 74§:ssä tarkoitettu merityötulosta toimitettua ennakonpidätystä merityötuloa varten määrätyn ennakonpidätyksen mukaisesti, ei kuitenkaan siltä osin, kuin ennakonpidätystä on enakkoperintälain (1118/1996) 17 §:n nojalla korotettu;

2) työnantajan sosiaaliturvamaksua;

3) työnantajan osuutta merimieseläkevakuutusmaksusta;

4) työnantajan osuutta työttömyysvakuutusmaksusta;

5) työnantajan osuutta tapaturmavakuutusmaksusta;

6) työnantajan osuutta ryhmähenkivakuutusmaksusta; sekä

7) työnantajan osuutta vapaaehtoisesta vapaa-ajan tapaturmavakuutus- ja vapaa-ajan lisävakuutusmaksusta.

Lisäksi tukeen oikeutetun rajoitetusti verovelvollisen merenkulkijan kauppa-alusluetteloon merkityltä alukselta saamasta palkkatulosta tukena maksetaan määrä, joka vastaa tukijaksolta maksettua lähdeveroa ja työnantajan sosiaaliturvamaksua.

Työnantaja saa valtion maksamana tukena merenkulkijan palkasta pidätettyä ennakko-veroa vastaavan määrän ja myös edellä mainitut pakolliset sosiaaliturvamaksut ja vapaaehtoiset vakuutusmaksut. Vuonna 2014 merenkulun tukea maksettiin noin 85,2 miljoonaa euroa.

Merityötulon verotus

Merityötuloa on tuloverolain (1535/1992) 74 §:n mukaan laivanisännän palveluksessa bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatu palkkatulo. Säännös koskee sekä suomalaisia että ulkomaisia aluksia.

Merityötulon verotuksessa otetaan huomioon merimiesammatin erityisolosuhteet. Tämän vuoksi merillä saaduista palkkatuloista on mahdollista tehdä erityinen vain merityötuloon kohdistuva merityötulovähennys. Merityötulovähennys myönnetään myös ulkomaisessa aluksessa työskentelevälle.

Puhtaasta ansiotulosta myönnettävän merityötulovähennyksen määrä on valtionverotuksessa 18 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, kuitenkin enintään 6 650 euroa ja kunnallisverotuksessa 30 prosenttia, kuitenkin enintään 11 350 euroa. Merityötulosta myönnetään kaikki tuloverolain mukaiset vähennykset paitsi luonnolliset vähennykset tulo-hankkimisvähennyksen ylimenevältä osalta. Tulonhankkimisvähennyksen ylittävien tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvien menojen kuten työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen ja matkakustannusten katsotaan sisältyvän merityötulovähennykseen. Myöskään merimiespalvelumaksu ei ole vähennyskelpoinen. Vuonna 2013 merityötulovähennys myönnettiin noin 9 800 verovelvolliselle.

Kaukoliikenteessä ja niin sanotussa cross-trade liikenteessä eli kolmansien maiden välisessä liikenteessä työskenteleville merityötulovähennys myönnetään korotettuna kunnallisverotuksessa. Korotus on 170 euroa jokaiselta täydeltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana alus ei käy Suomen satamassa tai muutoin Suomen rajojen sisäpuolella ja jonka ajan verovelvollinen työskentelee aluksessa. Vuonna 2013 cross-trade vähennys myönnettiin noin 430 verovelvolliselle.

Merimieseläkekassalle maksettava eläkevakuutusmaksu on vähennyskelpoinen tuloverolain 96 §:n nojalla. Eläkevakuutusmaksun vähennysoikeus pienentää merenkulkijoiden verotettavaa ansiotuloa muita työntekijöitä enemmän, koska merenkulkijat maksavat prosentuaalisesti suurempaa pakollista eläkevakuutusmaksua palkastaan kuin muut työntekijät.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Hallituksen keskeisenä tavoitteena on pidentää työuria ja nostaa keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää. Merimieseläkejärjestelmässä on nykyään mahdollista tietyn edellytyksin jäädä vanhuuseläkkeelle huomattavasti aiemmin kuin yleisessä työeläkejärjestelmässä. Esityksellä on tarkoitus nostaa keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää merimieseläkejärjestelmässä ja siten osaltaan edistää hallituksen asettamien tavoitteiden toteutumista.

Merimieseläkejärjestelmään tehtävien muutosten tavoitteena on lisäksi kokonaisuudessaan yhtenäistää merenkulkijoiden eläketurvaa muiden työntekijöiden työeläketurvan kanssa sekä pitkällä aikavälillä vähentää merimieseläkejärjestelmän kustannuksia ja niihin kohdistuvaa valtion osuutta. Valtion merimieseläkkeiden rahoitukseen käyttämän osuuden vähentäminen ei kuitenkaan ole perusteltua, jos valtion menot samalla lisääntyvät muiden tukijärjestelmien tai verotuksen kautta vastaavasti tai jopa enemmän. Sen vuoksi merimieseläkejärjestelmään ehdotettujen muutosten yhteydessä ehdotetaan tehtäväksi muutoksia myös merenkulun tukiin ja verotukseen.

2.1 Merimieseläkejärjestelmä

Esityksessä ehdotetaan, että MEL:n mukaisesta mahdollisuudesta jäädä vanhuuseläkkeelle erityisessä alennetussa eläkeiässä luovutaan ja merimieseläkejärjestelmän vanhuuseläkeikä muutetaan kaikilta osin vastaamaan TyEL:n mukaista joustavaa vanhuuseläkeikää.

Alennettua eläkeikää koskevan järjestelyn lopettaminen ehdotetaan toteutettavaksi siirtymäsäännöksillä siten, että lainmuutoksen voimaantulosta alkaen yhdeksän vuoden ajan eli vuosina 2016 - 2024 sovelletaan nykyisin voimassa olevia MEL:n säännöksiä alennetusta eläkeiästä. Tämä tarkoittaa sitä, että alennettua eläkeikää voisi ansaita vielä siirtymäajan eli vuoden 2024 loppuun saakka. Lisäksi edellä tarkoitetun siirtymäajan loppuun mennessä ansaittu alennettu eläkeikä suojataan siten, että merenkulkija voi jäädä vanhuuseläkkeelle mainittuun ajankohtaan mennessä ansaitsemassaan eläkeiässä vuoden 2024 jälkeenkin, jos hän ansaitsemansa alennetun eläkeiän täyttäessään täyttää nyt voimassa olevat alennetun eläkeiän edellytykset.

Siirtymäaikana merenkulkijan alennettu eläkeikä laskettaisiin tällä hetkellä voimassa olevista säännöksistä poiketen teknisesti 65 vuodesta alaspäin. Tällöin eläkeikä alenisi yhdellä kuukaudella jokaista kuukautta kohden, jolla MEL:n mukainen palveluaika ylittäisi 300 kuukautta. Uusi laskentateknikka johtaisi 55—63 eläkeikien osalta samaan, alempaan eläkeikään, kuin voimassa olevan MEL 8 §:n 2 momentin mukainen laskenta. Lisäksi uusi laskentateknikka mahdollistaisi siirtymäaikana alemmaa eläkeikää ansaitsevien merenkulkijoiden osalta asteittaisen siirtymisen nykyistä korkeampaan yleisen vanhuuseläkkeen alaikärajaan. Tämä mahdollistaisi liukuvan siirtymisen vuonna 2017 voimaantulevaan uuteen yleiseen eläkeikään. Jos ehdotetun laskentatekniikan mukaan määräytyvä merenkulkijan alennettu eläkeikä olisi yleistä vanhuuseläkkeen alaikärajaa korkeampi, merenkulkijalla olisi kuitenkin oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle yleisessä vanhuuseläkeiässä.

MEL:n mukaiset erityiset eläkkeen karttumaprosentit ehdotetaan lakkautettavaksi vuoden 2016 alusta lukien.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että MEL -järjestelmässä luovutaan hautausavustuksen maksamisesta vuoden 2021 alusta lukien. Tavoitteena on yhtenäistää MEL:n mukaista eläketurvaa TyEL:n mukaisen eläketurvan kanssa. MEL:n hautausavustusta vastaava korvausta ei ole muissa lakisääteisissä eläkejärjestelmissä.

Kun MEL:n mukaiset etuudet vastaisivat TyEL:n mukaisia etuuksia, olisi perusteltua määritellä myös vakuutusmaksujen jakautuminen varustamojen ja työntekijäin kesken TyEL:n lähtökohtia noudattaen. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että MEL:n kokonaismaksu määriteltäisiin siten, että työntekijän vakuutusmaksu noudattaisi vuodesta 2016 alkaen TyEL:n mukaista työntekijän vakuutusmaksua ja työnantaja vastaisi lopusta maksuosuudesta. MEL:n mukainen kokonaisvakuutusmaksu määrättäisiin jatkosakin nykyiseen tapaan vakuutusteknisten tutkimusten perusteella. Muutoksen seurauksena työntekijöiden vakuutusmaksu pieneni ja työnantajien vakuutusmaksu kasvasi.

Lisäksi ehdotetaan, että Merimieseläkekasalle maksettavaa valtion osuuden määräytymistä muutettaisiin niin, että valtio maksaisi MEL-eläkkeistä nykyisen 33,3 prosentin sijaan 31 prosenttia vuosina 2016—2020 ja vuodesta 2021 lähtien 29 prosenttia. Ehdotetut muutokset merenkulkijoiden eläketurvaan ja oletettu eläkkeelle siirtymisen myöhentyminen mahdollistaisivat valtion osuuden pienentämisen esitetyllä tavalla.

Esityksessä ehdotetaan, että merimieseläkejärjestelmässä työnantajille asetetaan kustannusperusteinen kannustin pyrkiä vähentämään työntekijöiden työkyvyttömyystapauksia. Mallissa työntekijöiden työkyvyttömyystapausten määrä verrattuna merenkulkijoiden keskimääräiseen työkyvyttömyysriskiin vaikuttaisi työnantajan vakuutusmaksun määrään joko suurentavasti tai pienentävästi.

Ehdotettu merimieseläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläkkeitä vähentävä kannustin olisi pääperiaatteiltaan samanlainen kuin TyEL -alojen työnantajilla, mutta yksityiskohdissa otettaisiin huomioon varustamo-työnantajien suhteellisen pieni koko ja lukumäärä. Tavoitteena on vähentää työkyvyttömyystapauksia sekä työkyvyttömyydestä yh-

teiskunnalle ja merimieseläkejärjestelmälle aiheuttuvia kustannuksia.

2.2 Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain mukainen merenkulun tuki

Tässä esityksessä ehdotetut muutokset lisääisivät työnantajille maksettavaa merenkulun tukea, ellei merenkulun tuen perusteita samalla muutettaisi. Ehdotuksen tavoitteena onkin rahoitustasapainon saavuttaminen siten, että muutosten seurauksena valtion kokonaisrahoitusosuus merimieseläkejärjestelmässä ja merenkulun tukina tosiasiaa pieneneisi.

Esityksessä ehdotetaan, että meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annettua lakia muutettaisiin siten, että valtio maksaisi työnantajille merenkulun tukena vain työnantajan oman MEL -maksun, työnantajan tapaturmavakuutusmaksun ja työntekijöiden ennakkoverot. Tukena ei siis enää maksettaisi työnantajan sosiaaliturvamaksua, työttömyysvakuutusmaksua, ryhmähenkivakuutusmaksua eikä vapaaehtoisia vakuutusmaksuja.

Työnantajille maksettaisiin merenkulun tukena määrä, joka vastaa sitä työnantajille vahvistettua MEL-maksun määrää, jossa ei ole huomioitu mahdollista MEL-maksun korotusta tai alennusta. Tarkoituksena on varmistaa edellä tässä esityksessä työkyvyttömyyseläkkeiden vähentämiseksi ehdotetun kannustimen vaikutus. Jos työnantajan MEL-maksu olisi suuren työkyvyttömyysriskin vuoksi keskimääräistä maksutasoa korkeampi, valtio ei maksaisi korotettuun osaan merenkulun tukea. Vastaavasti työkyvyttömyysriskimaksun ollessa keskimääräistä pienempi varustamo ei menettäisi merenkulun tukea tältä osin.

2.3 Merityötulovähennys kuntien ja valtion verotuksessa

Merimieseläkejärjestelmään ehdotettavat muutokset pienentäisivät merenkulkijoiden työeläkemaksua. Maksun pienentyminen puolestaan vaikuttaa varustamoille myönnettävän tuen määrään ja merenkulkijoiden veroasteeseen. Merenkulun tukijärjestelmän kokonaisuudessa työeläkemaksun pienentyminen johtaisi siihen, että varustamoille myönnettävä tuki kasvaisi ja työntekijöiden veroaste laskisi eli työntekijöiden käytettävissä oleva tulo nousisi. Merimieseläkejärjestelmän uudistukseen liittyvänä merenkulkijoiden verotusta kiristävänä toimenpiteenä ehdotetaan tuloverolain 97 §:ssä säädettyä merityötulovähennystä rajoitettavaksi. Merityötulovähennyksen rajoitus ehdotetaan toteutettavaksi siten, että aktiivimerenkulkijan käytettävissä oleva tulo kuitenkin nousisi jonkin verran kun huomioidaan sekä työeläkemaksun pienentyminen että merityötulovähennyksen rajoitus. Muutoksen tavoitteena on, että merimieseläkejärjestelmän uudistus olisi kokonaisuudessaan pitkällä tähtäimellä valtion kannalta eläkekustannuksia säästävä, varustamojen kohdalla mahdollisimman kustannusneutraali sekä työntekijöiden kannalta hyväksyttävissä.

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotettujen muutosten yhtenä tavoitteena on vähentää valtion maksuosuutta merimieseläkejärjestelmän kustannuksista. Valtion menojen kehitystä arvioitaessa on otettava huomioon myös merenkulun tukeen esitettävät muutokset. Samoin kokonaistaloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös merityötulovähennykseen esitettävät muutokset.

Esitettyjen muutosten perusteella merimieseläkelain mukainen eläkemeno alenee seuraavasti (vuoden 2014 tasossa):

vuosi	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2050
milj.€	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,7	0,9	1,1	1,9	5,8	36,6

Valtion maksuosuus merimieseläkelain mukaisista eläkkeistä pieneni ehdotuksen mukaan asteittain nykyisestä 33,3 prosentista 31 prosenttiin vuosina 2016—2020 ja 29 prosenttiin vuodesta 2021 lähtien. Valtion euromääräinen maksuosuus vähenisi pitkällä aikavälillä lisäksi MEL-eläkemenojen vähentymässä lähinnä vanhuuseläkeikää ja erityisiä karttumisprosentteja koskevien muutosten seurauksena. Muutoksen johdosta valtion maksuosuus MEL-eläkemenosta olisi vuosina 2016—2020 noin 4—5 miljoonaa euroa vuodessa vähemmän kuin nykysäännöin laskettu valtion osuus ja vastaavasti vuodesta 2021 lähtien noin 10 miljoonaa euroa vähemmän kuin nykysäännöin laskettu valtion osuus.

Ehdotettujen muutosten johdosta meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukykyyn parantamisesta annetun lain mukaiseen merenkulun tukeen varattuja määrärahoja tulisi kasvattaa vuodesta 2016 lukien 14 miljoonalla eurolla vuodessa. Tuen määrään vaikuttaisi kasvattavasti varustamoiden merimieseläkejärjestelmän kohdistuvan vakuutusmaksuosuuden nousu, jonka arvioidaan olevan 13 miljoonaa euroa vuonna 2016. Merenkulun tuen piiristä poistettavat maksut taas vähentäisivät tuen määrää noin 11 miljoonalla eurolla.

Merimieseläkejärjestelmää kehittäneen työryhmän työtä (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2014:29) varten laadittujen laskelmien mukaan merityötulovähennykseen ehdotettujen muutosten arvioitiin lisäävän verotuloja yhteensä noin 12 miljoonaa euroa vuoden 2014 tasossa laskettuna. Merityötuloa 30 000—60 000 euroa saavien veroasteen arvioitiin laskevan noin 1—2 prosenttiyksikköä ja käytettävissä olevan tulon kasvavan keskimäärin n. 535 euroa vuodessa. Samalla merenkulun tuen määrän arvioitiin kasvavan noin 12 miljoonalla eurolla. Laskentamallien päivityttyä merityötulovähennykseen ehdotettujen muutosten arvioidaan

lisäävän verotuloja tämänhetkisen alustavan arvion mukaan vuonna 2016 noin 16 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus olisi noin 4 miljoonaa, kuntien noin 11 miljoonaa, Kansaneläkelaitoksen noin 0,5 miljoonaa ja seurakuntien noin 0,5 miljoonaa euroa. Samalla vähennykseen ehdotetut muutokset kasvattaisivat merenkulun tuen määrää arviolta 16 miljoonalla eurolla.

Tämän hetkisen arvion mukaan merenkulijan eläkevakuutusmaksun alentaminen ja merityötulovähennykseen ehdotetut muutokset alentaisivat merityötuloa 30 000—60 000 euroa ansaitsevan palkansaajan veroastetta keskimäärin noin yhdellä prosenttiyksiköllä vuonna 2016. Tämä tarkoittaisi käytettävissä olevien tulojen lisääntymistä keskimäärin noin 450 eurolla vuodessa. Koska niin sanottu cross-trade vähennykseen ei ehdoteta muutoksia, kasvaisi cross-trade vähennyksen suhteellinen merkitys verrattuna nykytilaan. Taulukkoon 1 on koottu tuloveroperusteisiin tässä esityksessä valtionverotuksen merityötulovähennykseen, kunnallisverotuksen merityötulovähennyksen sekä merityötulosta maksettaviin pakollisiin sosiaalivakuutusmaksuihin tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasolla olevien palkansaajien veroasteisiin ja käytettävissä oleviin tuloihin. Taulukon luvuissa on mukana valtion tulovero, keskimääräinen kunnallisvero, keskimääräinen kirkollisvero, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja päivärahamaksu sekä työntekijän työeläkevakuutusmaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Taulukon luvuissa ei ole otettu huomioon lapsivähennystä. Koska merityötulovähennyksen perusteista säädettäisiin nyt, mutta ne tulisivat voimaan vasta vuoden 2016 alussa, esitetyt vaikutusarviot verotulojen kasvuun sekä työntekijöiden veroasteeseen ovat vasta alustavia arvioita. Vaikutukset tulevat tarkentumaan myöhemmin muun muassa muiden veroperusteiden ja kokonais-taloudellisen ennusteen tarkentuessa.

Taulukko muutosten vaikutuksista veroasteeseen

Merityötulo, €/v.	Veroaste, %-yks, vuoden 2016 perusteet, alle 53 v.	Veroaste, %-yks, vuoden 2016 perusteet + muutos, alle 53 v.	Veroasteen muutos, %-yks, alle 53 v.	Käytettävissä olevien tulojen muutos, €/v. alle 53 v.	Käytettävissä olevien tulojen muutos, €/v. yli 53 v.
5 000	12,84	7,29	-5,55	277,50	197,50
10 000	13,47	7,92	-5,55	555,00	395,00
15 000	13,49	7,94	-5,55	832,50	592,50
20 000	14,37	12,95	-1,42	283,56	48,60
25 000	17,46	16,28	-1,18	296,75	29,06
30 000	20,17	18,99	-1,18	356,12	34,86
35 000	22,16	20,70	-1,46	511,00	127,66
40 000	24,97	23,93	-1,04	413,19	29,31
45 000	27,74	26,45	-1,29	579,63	147,77
50 000	29,96	28,47	-1,49	746,08	266,24
55 000	31,80	30,54	-1,26	694,38	201,76
60 000	33,60	32,37	-1,23	739,67	202,26
65 000	35,13	33,92	-1,21	784,95	202,75
70 000	36,44	35,25	-1,19	830,26	203,28
75 000	37,57	36,40	-1,17	875,54	203,78
80 000	38,56	37,41	-1,15	920,85	204,30
85 000	39,43	38,45	-0,98	839,63	190,51
90 000	40,21	39,67	-0,54	481,87	-205,44
95 000	41,25	40,76	-0,49	465,00	-260,50
100 000	42,17	41,70	-0,47	466,77	-296,91

Valtiovarainministeriön vero-osasto on tehnyt eritellyn staattisen laskelman tässä esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten vaikutuksista tuloeroihin. Muutosten yhteisvaikutus tulonjakoon Gini-kertoimella mitattuna on 0,01 prosenttiyksikköä, eli toimenpiteet kasvattavat tuloeroja hieman.

Kokonaisuutena valtion menot vähenisivät merimieseläkejärjestelmään, merenkulun tukeen ja merenkulkijan verotukseen tehtävien muutosten johdosta vuonna 2016 noin 2 miljoonaa euroa, vuosina 2017—2020 noin 3 miljoonaa euroa vuodessa ja vuodesta 2021 lukien noin 7 miljoonaa euroa vuodessa.

Varustamotyönantajien menot eivät muuttuisi ehdotettujen muutosten perusteella nykyisestä. Työkyvyttömyysriskimaksun käyt-

töönotto muuttaisi kuitenkin jonkin verran yksittäisten varustamojen maksuja. Suurempien varustamojen itse kustannettava osuus työkyvyttömyyseläkkeistä riippuisi työkyvyttömyysriskin suuruudesta.

Merenkulkijoiden eläkeiän määräytyminen muuttuisi siirtymäajan jälkeen siten, että tulevaisuudessa merenkulkijat olisivat MEL:n mukaisen yleisen vanhuuseläkeiän piirissä, joka vastaisi työeläkejärjestelmässä yleisesti noudatettavaa eläkeikää. Siirtymäaikana merenkulkija ansaitsisi vielä alemmaa eläkeikää nykyisten säännösten mukaisesti ja alemmaa eläkeikää ansainneet voisivat jäädä muiden edellytysten täytyessä siirtymäajan päättymisen jälkeenkin eläkkeelle siirtymäaikana ansaitsemassaan alemmassa eläkeiässä.

Ehdotettujen muutosten vaikutukset merenkulkijan eläkkeeseen vaihtelisi riippuen vakuutetun iästä ja eläkkeellesiirtymisen ajankohdasta. Muutosten ehdotettuna voimaantuloajankohtana vaikutukset olisivat, suhteessa nykyisen lain mukaisiin etuuksiin, sitä pienempiä mitä vanhemmasta merenkulkijasta ja mitä pitemmästä MEL-palvelussuhteesta olisi kyse.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Merimieseläkekassan, liikenne- ja viestintäministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa. Esitys perustuu merimieseläkejärjestelmää ke-

hittäneen työryhmän yksimieliseen ehdotukseen (Sosiaali- ja terveysministeriön raporteja ja muistioita 2014:29). Työryhmässä olivat edustettuina Merimieseläkekassa, Suomen Varustamot ry, Suomen Konepäällystöliitto ry, Suomen Laivanpäällystöliitto ry, Suomen Merimies-Unioni ry, Eläketurvakeskus, sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö. Lisäksi työryhmän muistiosta on saatu lausunnot liikenne- ja viestintäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Liikennevirastolta ja Suomen erikoisalusten työnantajaliitto ry:ltä. Saadut lausunnot on otettu huomioon esityksen valmistelussa.

Esityksestä ei ole erikseen pyydetty lausuntoja, koska asian valmistelun yhteydessä on kuultu asian kannalta keskeisiä tahoja.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Merimieseläkelaki

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hautausavustusta koskeva maininta poistetaan, koska hautausavustusta koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi.

8 §. *Oikeus vanhuuseläkkeeseen.* Pykälän 2 momentti, jossa säädetään merenkulkijoiden 63 vuotta alemmasta alennetusta eläkeiästä, ehdotetaan kumottavaksi. Lain voimaantulosäännöksessä säädettäisiin siirtymäkaudesta, jonka aikana merenkulkijoilla olisi tietyin edellytyksin oikeus vanhuuseläkkeeseen alennetussa eläkeiässä. Siirtymäaikana merenkulkijan alennettu eläkeikä laskettaisiin tällä hetkellä voimassa olevista säännöksistä poiketen teknisesti 65 vuodesta alaspäin. Tällöin eläkeikä alenisi yhdellä kuukaudella jokaista kuukautta kohden, jolla MEL:n mukainen palveluaika ylittäisi 300 kuukautta. Uusi laskentatekniikka johtaisi 55—63 ikävuosien osalta samaan, alempaan eläkeikään, kuin voimassa olevan MEL:n 8 §:n 2 momentin mukainen laskenta. Lisäksi uusi laskentatekniikka mahdollistaisi siirtymäaikana alemmaa eläkeikää ansaitsevien merenkulkijoiden osalta asteittaisen siirtymisen mahdolliseen nykyistä korkeampaan yleisen vanhuuseläkkeen alaikärajaan. Tällöin yleisen vanhuuseläkkeen alaikärajan mahdollisesti muuttuessa ei olisi tarvetta säätää uutta siirtymäaikajärjestelyä alennettua eläkeikää ansainneille merenkulkijoille. Jos ehdotetun laskentatekniikan mukaan määräytyvä merenkulkijan alennettu eläkeikä olisi yleistä vanhuuseläkkeen alaikärajaa korkeampi, merenkulkijalla olisi kuitenkin oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle yleisessä vanhuuseläkeiässä.

9 §. *Alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettava aika.* Pykälässä säädetään niistä päivistä, jotka työnantaja ilmoittaa Me-

rimieseläkekassalle ja joiden perusteella merenkulkijoiden alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettava aika määräytyy. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Asiasisältöltään vastaava säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin uuden 224 a §:n muodossa.

10 §. *Työttömän oikeus vanhuuseläkkeeseen alennetussa eläkeiässä.* Pykälässä säädetään työttömän merenkulkijan oikeudesta vanhuuseläkkeeseen alennetussa eläkeiässä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan otettavaksi kumottua pykälää vastaava säännös työttömän merenkulkijan oikeudesta siirtyä vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeiässä merenkulkijoiden alennettua eläkeikää koskevan siirtymäkauden aikana.

11 §. *Vanhuuseläkkeen määrä.* Lainkohdassa säädetään vanhuuseläkkeen määrän määräytymisestä. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta 63 vuotta alemmasta eläkeiästä.

38 §. *Työkyvyttömyyseläkkeen määrä.* Pykälässä säädetään työkyvyttömyyseläkkeen määrästä. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viittaus kumottavaksi ehdotettuun erityisiä karttumisprosentteja koskevaan 67 §:ään.

63 §. *Hautausavustus.* Pykälässä säädetään oikeudesta hautausavustukseen ja se ehdotetaan kumottavaksi. Lain voimaantulosäännöksessä säädettäisiin siirtymäkaudesta, jonka aikana merenkulkijoiden leskillä tai kuolinpesillä olisi tietyin edellytyksin oikeus hautausavustukseen.

64 §. *Eläkkeen karttumisen perusteet.* Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisen perusteista. Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus kumottavaksi ehdotettuun erityisiä karttumisprosentteja koskevaan 67 §:ään.

65 §. *Oikeus erityisiin karttumisprosentteihin.* Pykälässä säädetään, millä edellytyksin merenkulkija on oikeutettu 66—70 §:n mukaisiin erityisiin karttumisprosentteihin. Py-

kälä ehdotetaan kumottavaksi. Muutoksen johdosta merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain 2 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin eläkkeen karttumisesta 66—70 §:n mukaisesti erityisin karttumisprosenttein vuosilta 2007—2015.

66 §. *Eläkkeen karttuminen työansioista erityisin karttumisprosenttein.* Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta työansioista erityisin karttumisprosenttein ja se ehdotetaan kumottavaksi. Eläkettä karttuisi työansioista 72 §:n mukaisesti TyEL:n karttumisprosentteja vastaavin karttumisprosenttein.

67 §. *Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta erityisin karttumisprosenttein.* Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta tulevalta ajalta erityisin karttumisprosenttein ja se ehdotetaan kumottavaksi. Eläkettä karttuisi tulevalta ajalta 73 §:n mukaisesti TyEL:n karttumisprosentteja vastaavin karttumisprosenttein.

68 §. *Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä erityisin karttumisprosenttein.* Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta eläkkeen aikana tehdystä työstä erityisin karttumisprosenttein ja se ehdotetaan kumottavaksi. Eläkettä karttuisi eläkkeen aikana tehdystä työstä 74 §:n mukaisesti TyEL:n karttumisprosentteja vastaavin karttumisprosenttein.

69 §. *Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta erityisin karttumisprosenttein.* Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta erityisin karttumisprosenttein ja se ehdotetaan kumottavaksi. Eläkettä karttuisi päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta 75 §:n mukaisesti TyEL:n karttumisprosentteja vastaavin karttumisprosenttein.

70 §. *Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta erityisin karttumisprosenttein.* Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta erityisin karttumisprosenttein ja se ehdotetaan kumottavaksi. Eläkettä karttuisi osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta 76 §:n mukaisesti TyEL:n karttumisprosentteja vastaavin karttumisprosenttein.

71 §. *Oikeus yleisiin karttumisprosentteihin.* Pykälässä säädetään tilanteista, joissa eläke karttuu soveltaen 72—76 §:ssä säadet-

tyjä yleisiä karttumisprosentteja. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska eläke määräytyisi aina 72—76 §:n mukaisesti TyEL:n karttumisprosentteja vastaavin karttumisprosenttein.

72 §. *Eläkkeen karttuminen työansioista.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Koska kaikki erityisiä karttumisprosentteja koskevat pykälät ehdotetaan kumottavaksi, pykälän otsikossa ei ole enää tarvetta mainita, että eläkettä karttuu yleisin karttumisprosenttein.

73 §. *Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi, koska siinä ei ole enää tarvetta mainita, että eläkettä karttuu yleisin karttumisprosenttein. Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta tulevalta ajalta. Pykälän 1 momentissa säädetään tulevan ajan pääteistä eli siitä lähtien, mihin tuleva aika lasketaan. Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (*tuleva aika*). Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyinen säännös tulevan ajan laskemisesta merenkulkijan alennettuun eläkeikään tietyissä tilanteissa siirretään lain voimaantulosäännökseen.

74 §. *Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi, koska siinä ei ole enää tarvetta mainita, että eläkettä karttuu yleisin karttumisprosenttein.

75 §. *Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi, koska siinä ei ole enää tarvetta mainita, että eläkettä karttuu yleisin karttumisprosenttein.

76 §. *Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi koska siinä ei ole enää tarvetta mainita, että eläkettä karttuu yleisin karttumisprosenttein.

103 §. *Eläkehakemus.* Pykälässä säädetään eläkkeen ja hautausavustuksen hakemisesta. Pykälän hautausavustusta koskeva 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi hautausavustusta koskeva maininta.

121 §. *Eläkkeen siirtäminen tai panttaaminen sekä kustannuksen korvauksen ulosmittauskielto.* Pykälää ehdotetaan muutetta-

vaksi siten, että sen otsikosta ja 2 momentista poistetaan hautausavustusta koskeva maininta.

122 §. Eläkkeen vanhentuminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälästä ja sen otsikosta poistetaan hautausavustusta koskeva maininta.

139 §. Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävät ilmoitukset. Pykälässä säädetään eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävistä ilmoituksista. Pykälän 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä kumottavaksi ehdotetun 9 §:n sijaan viitattaisiin uuteen 224 a §:ään.

141 §. Eläkevakuutusmaksu. MEL:n mukaisten etuuksien ehdotetaan lainmuutoksen myötä vastaavan TyEL:n mukaisia etuuksia. Sen johdosta olisi myös perusteltua määritellä eläkevakuutusmaksujen jakautuminen työnantajan ja työntekijän kesken TyEL:n lähtökohtia noudattaen. Koska merenkulkijan eläkevakuutusmaksun ehdotetaan vastaavan TyEL:n mukaista työntekijän eläkevakuutusmaksua, pykälässä viitattaisiin TyEL:n työntekijän työeläkevakuutusmaksua koskevaan pykälään. Työnantajan eläkevakuutusmaksuprosentin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaisi eläkekassan hakemuksesta.

141 a §. Työnantajan eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus. Ehdotettu pykälä olisi uusi. Merimieseläkejärjestelmässä työnantajien vakuutusmaksussa ei ole aikaisemmin otettu huomioon työnantajan työntekijöille myönnettyjä työkyvyttömyyseläkkeitä. Vastaavaa järjestelmää TyEL:n piirissä (työnantajan maksuluokkamalli) on pidetty yleisesti tarkoituksenmukaisena, sillä se luo työnantajalle kustannuserusteisen kannustimen vaikuttaa työkyvyttömyyseläkkeiden määrään. Sen johdosta ehdotetaan, että myös merimieseläkejärjestelmässä otettaisiin käyttöön malli, jossa otetaan huomioon työntekijöille myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet. Ehdotetun uuden pykälän mukaan työnantajan 141 §:n mukaista eläkevakuutusmaksua korotettaisiin tai alennettaisiin sen mukaisesti, mikä on työnantajan palveluksessa olleille työntekijöille myönnettyistä työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuva meno suhteessa työnantajan palveluksessa olleiden työntekijöiden ikäjakauman perusteella laskettavaan teoreettiseen menoon (*riskisuhde*). Työnantajan kun-

kin vuoden eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus määräytyisi kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella. Tarkoituksena on, että nettelyn piirissä olisivat kuitenkin ainoastaan suurimmat työnantajat. Eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen määrästä säädetäisiin tarkemmin 202 §:n mukaisissa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön antamissa laskuperusteissa.

142 §. Työntekijän eläkevakuutusmaksun pidättäminen, eläkevakuutusmaksun suorittaminen ja työntekijän eläkevakuutusmaksun periminen. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat 141 §:ään ehdotetuista muutoksista koskien eläkevakuutusmaksun jakautumista työnantajan ja työntekijän kesken.

152 §. Valtion osuus. Pykälän mukaan valtio on nykyisin velvollinen maksamaan Merimieseläkekassalle vuosittain kolmanneksen kaikista maksetuista MEL:n mukaisista eläkkeistä. Ehdotetut muutokset merenkulkijoiden eläke-etuuksiin ja oletettu eläkkeelle siirtymisen myöhentyminen mahdollistavat MEL:n valtionosuuden pienentämisen. Merimieseläkejärjestelmän lähentyessä TyEL-järjestelmää on myös mahdollista alentaa tulevia hallintomenoja. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtio maksaisi MEL-eläkkeistä nykyisen 33,3 prosentin sijaan 31 prosenttia vuosina 2016–2020 ja vuodesta 2021 lähtien 29 prosenttia.

202 §. Vakuutusteknisen vastuuvelan sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen ja alennuksen laskuperusteet. Pykälässä säädetään vastuuvelan laskuperusteista. Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella antamat laskuperusteet sisältäisivät myös 141 a §:n mukaisen työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen ja alennuksen laskuperusteet.

218 §. Työnantajan oikeus saada tietoja. Pykälässä säädetään työnantajan oikeudesta saada tietoja. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ei enää viitattaisi kumottavaksi ehdotettuun 8 §:n 2 momenttiin, vaan todettaisiin yleisesti työnantajan oikeudesta saada tietoa työntekijänsä eläkeistä.

224 §. Ajanjaksojen pituuksien laskeminen. Pykälässä säädetään ajanjaksojen pituuksien

laskemisesta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kumottavaksi ehdotettuun 9 §:ään, jossa säädetään eläkekassalle ilmoitettavista eläkeikää alentavista päivästä, korvataan viittauksella ehdotettuun uuteen 224 a §:ään, jossa säädetäisiin palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavasta ajasta.

224 a §. *Palveluaikaa laskettaessa huomioon otettava aika.* Ehdotettu pykälä olisi uusi ja se vastaisi asiasisällöltään kumottavaksi ehdotettua 9 §:ää. Pykälässä säädetäisiin niistä merenkulkijoiden palkkapäivistä, jotka työnantajien olisi ilmoitettava Merimieseläkekassalle ja joiden perusteella palveluaika määräytyisi.

1.2 Laki merimieseläkelain voimaantamosta

2 §. Pykälän 1 momentissa säädetään, miten työntekijän vuoden 2004 loppuun mennessä karttunut eläkeoikeus määräytyy tapauksissa, joissa työntekijän eläke määräytyy MEL:n 66—70 §:n mukaisesti. Momentin 2 kohdan mukaan 1 kohdassa säädetyllä tavalla laskettu eläkkeen määrä muunnetaan kertoimella, joka saadaan jakamalla MEL:n 66 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen eläkkeen karttumisprosentin osoittama luku 1,6 luvulla 2. Kerroin on siten 0,8.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, miten MEL:n mukaan karttuneen eläkkeen, tammikuun 1 päivän 2005 ja joulukuun 31 päivän 2006 väliseltä ajalta vanhan merimieseläkelain 16 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja vuoden 2004 loppuun mennessä karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy tilanteissa, joissa MEL:n mukaan karttuneen eläkkeen määrä määräytyy MEL:n 66—70 §:n mukaisesti erityisin karttumisprosenttein. Momentin 1 kohdan mukaan MEL:n mukaisen eläkkeen määrä sekä tammikuun 1 päivän 2005 ja joulukuun 31 päivän 2006 väliseltä ajalta karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen. Näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin ylittää edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetyt enimmäismäärän ainoastaan siltä osin kuin MEL:n mukainen eläke ja tammikuun

1 päivän 2005 ja joulukuun 31 päivän 2006 väliseltä ajalta vanhan merimieseläkelain mukainen eläke on karttunut sen kalenterikuukauden jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 63 vuotta tai MEL:n 8 §:n 2 momentissa tai ennen 1 päivää tammikuuta 2007 voimassa olevan vanhan merimieseläkelain 14 §:n 2 momentissa säädetyt alennetun eläkeiän.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, miten työntekijän vuoden 2004 loppuun mennessä karttunut eläkeoikeus määräytyy tapauksissa, joissa työntekijän eläke määräytyy MEL:n 72—76 §:n mukaisesti yleisin karttumisprosenttein.

Pykälän 4 momentissa säädetään siitä, miten MEL:n mukaan karttuneen eläkkeen, tammikuun 1 päivän 2005 ja joulukuun 31 päivän 2006 väliseltä ajalta vanhan merimieseläkelain 17 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja vuoden 2004 loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrän myönnettävä yhteismäärä määräytyy tilanteissa, joissa MEL:n mukaan karttuneen eläkkeen määrä määräytyy MEL:n 72—76 §:n mukaisesti yleisin karttumisprosenttein.

Pykälän 5 momentissa säädetään 31 päivään 2004 saakka karttuneen MEL-eläkkeen, tammikuun 1 päivästä 2005 alkaen karttuneen MEL-eläkkeen, palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon ja opiskelun ajalta annetun lain mukaan karttuneen eläkkeen yhteensovittamisesta eräissä tapauksissa. Eläkkeiden yhteismäärän ylittäessä pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetyt 50 prosentin enimmäismäärän, ylittävä osa vähennetään MEL-eläkkeestä. Eläkkeiden yhteismäärää laskettaessa ei oteta huomioon MEL-eläkettä siltä osin kuin se on karttunut sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä on täyttänyt 63 vuotta tai sitä alemman ansaitun eläkeiän.

Koska erityisiä karttumisprosentteja koskevat MEL:n 66—70 § ehdotetaan kumottaviksi pykälän 1 ja 2 momentissa tulee määritellä uudestaan se merenkulkijoiden joukko, joihin pykälän 1 ja 2 momentin säännöksiä sovelletaan.

Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan edellä mainitulta osalta muutettaviksi siten, että 1 ja

2 momenttia sovellettaisiin, jos työntekijä jää vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain alaisesta työsuhteesta merimieseläkekassan ollessa viimeistä eläkelaitosta koskevien säännösten perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen sekä tilanteissa joissa työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on viimeistä eläkelaitosta koskevien säännösten nojalla toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän MEL:n mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa vuoden 2004 tasossa.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin suoraan 1 kohdassa säädetyllä tavalla lasketun eläkkeen määrän laskennassa käytettävän kertoimen luku, joka on 0,8.

Pykälän 2 momentin 1 kohdassa ehdotetaan muutettavaksi yleistä eläkeikää ja alennettua eläkeikää koskeva sanamuoto.

Pykälän 1 ja 2 momentin muutoksilla turvattaisiin se, että edellä mainituin edellytyksin työntekijälle karttuisi MEL-eläkettä erityisin karttumisprosenttein ajalta ennen vuotta 2016. Pykälän 1 ja 2 momentti säilyisivät siten asiasisällöltään muuttumattomina ja näiden momenttien mukaiseen parempaan MEL-eläketurvaan olisivat jatkossa oikeutettuja samat työntekijät kuin tähänkin saakka.

Pykälän 3 ja 4 momenttia ehdotetaan muutettaviksi siten, että MEL-eläke määräytyisi pykälän 3 ja 4 momentissa säädetyllä tavalla kaikissa tilanteissa, joissa pykälän 1 ja 2 momenttia ei sovelleta.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan muutettavaksi yleistä eläkeikää ja alennettua eläkeikää koskeva sanamuoto.

Pykälän 3—5 momentti säilyisivät kuitenkin asiasisällöltään muuttumattomina.

17 §. Pykälässä säädetään teoreettisen eläkkeen määräytymisestä tilanteessa, jossa työntekijä on työskennellyt MEL-palvelussa ennen vuotta 2005. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus kumottavaksi ehdotettuun MEL 66 §:n 3 momenttiin.

25 §. Pykälässä säädetään eläkkeen karttumisesta eläkkeen aikana saaduista ansioista tilanteissa, joissa työkyvyttömyys- tai työt-

tömyyseläke on myönnetty ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen merimieseläkelain säännöksiä soveltaen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus kumottavaksi ehdotettuihin MEL 66—70 §:iin.

26 §. Pykälässä säädetään vanhuuseläkkeen ohessa karttuneesta eläkkeestä. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus kumottavaksi ehdotettuihin MEL 66—70 §:iin.

27 §. Pykälässä säädetään eläkkeen määräytymisestä MEL 66—70 §:n mukaisesti erityisin karttumisprosenttein tietyissä tilanteissa. Pykälä koskee ainoastaan ennen vuotta 1950 syntyneitä henkilöitä eikä pykälä enää voi tulla sovellettavaksi ja sen johdosta pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

29 §. Pykälässä säädetään oikeudesta hautausavustukseen tilanteissa, joissa edunjättäjälle on myönnetty MEL:n mukainen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke jo ennen vuotta 2005. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska myös MEL 63 §:n hautausavustusta koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi.

33 §. Pykälässä säädetään siitä, miten eläkeikää alentava MEL-palveluaika määräytyy ajalta ennen vuotta 2007. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ei enää viitata kumottavaksi ehdotettuun MEL 8 §:n 2 momenttiin. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin merimieseläkelain mukaisesta palveluajasta ajalta ennen vuotta 2007.

1.3 Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta

11 §. *Yleisesti verovelvollisen merenkulijan erityötulon perusteella maksettavan tuen määrä.* Valtio korvaa nykyisin merenkulun tuen kautta työnantajalle yleisesti verovelvollisten työntekijöiden osalta kokonaisuudessaan erityötulon osalta pidätetyt ennakkoerot, työnantajan sosiaaliturvamaksun, työnantajan osuuden MEL-maksusta, työnantajan osuuden työttömyysvakuutusmaksusta, työnantajan osuuden tapaturmavakuutusmaksusta, työnantajan osuuden ryhmähenkivakuutusmaksusta sekä työnantajan

osuuden vapaaehtoisesta vapaa-ajan tapaturmavakuutus- ja vapaa-ajan lisävakuutusmaksusta.

Ehdotettu merityötulovähennyksen supistaminen johtaisi merenkulkijoilta pidätettyjen ennakkoverojen nousuun ja sitä kautta työnantajien saaman merenkulun tuen kasvuun. Tästä syystä ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että yleisesti verovelvollisten merenkulkijoiden osalta tukea maksettaisiin ainoastaan määrä joka vastaa tuloverolain 74 §:ssä tarkoitettua merityötulosta toimitettua ennakonpidätystä, työnantajan merimieseläkelain mukaista eläkevakuutusmaksua ja työnantajan osuutta tapaturmavakuutusmaksusta. Työnantajan merimieseläkelain mukaisen eläkevakuutusmaksun osalta tukea maksettaisiin määrä, joka vastaa työnantajan MEL 141 §:ssä säädettyä eläkevakuutusmaksua. Maksettavan tuen määrässä ei huomioitaisi MEL 141 a §:ssä säädettyä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotusta tai alennusta, jotta työnantaja ei saisi eläkevakuutusmaksun korotusta vastaavaa osuutta suurempaa merenkulun tukea ja vastaavasti merenkulun tuki ei vähenisi eläkevakuutusmaksun alennuksen vuoksi.

1.4 Tuloverolaki

97 §. Merityötulovähennys. Pykälässä säädetään sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa tehtävästä merityötulovähennyksestä. Merityötulovähennys myönnettäisiin edelleen 1 momentin mukaisesti tuloverolain 74 §:ssä tarkoitettua merityötulon saajalle.

Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa merityötulovähennys tehtäisiin samansuuruisena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Tästä säädetäisiin 2 momentissa. Vähennyksen määrä olisi 20 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, kuitenkin enintään 7 000 euroa. Lisäksi merityötulovähennykseen ehdotetaan säädetäväksi poistuma siten, että merityötulon kokonaismäärän ylittäessä 50 000 euroa merityötulovähennyksen määrä pienenesi 5 prosentilla merityötulon kokonaismäärän 50 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennykset tulisivat täysimääräisinä myönnettäviksi merityötulon ollessa noin 35 000 euroa vuodessa. Kun

puhdas merityötulo ylittäisi noin 190 000 euroa, vähennystä ei enää myönnettäisi.

Nykyisin pykälän 4 momentissa säädettyyn niin sanottuun cross-trade vähennykseen ei ehdoteta muutoksia.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Lakeja sovellettaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu lain tultua voimaan sekä 1 päivänä tammikuuta 2016 ja sen jälkeen aiheutuneista kustannuksista maksettavaan merenkulun tukeen. Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta ja osa-aikaeläkkeen ajalta määräytyisi kuitenkin vuoden 2016 alusta lukien aina MEL:n yleisten karttumaprosenttien mukaisesti, vaikka päättyneen työkyvyttömyyseläkeajan tai osa-aikaeläkkeen eläketapahtuma olisi ennen vuotta 2016.

MEL:n 63 vuotta alempia alennettuja eläkeikä koskevat säännökset ehdotetaan kumotavaksi. MEL:n muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 3 ja 4 momentissa säädetäisiin, miten alennettujen eläkeikien kumoamiseen liittyvä siirtymäaika määräytyisi. Voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan merenkulkijoiden alennettua eläkeikää koskevat säännökset määräytyisivät vuosina 2016—2024 nyt voimassa olevien sääntöjen mukaisesti. Oikeus siirtyä MEL:stä vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeiässä määräytyisi tänä aikana nyt voimassa olevien sääntöjen mukaisesti. Siirtymäaikana merenkulkijan alennettu eläkeikä laskettaisiin tällä hetkellä voimassa olevista säännöksistä poiketen teknisesti 65 vuodesta alaspäin. Tällöin eläkeikä alenisi yhdellä kuukaudella jokaista kuukautta kohden, jolla MEL:n mukainen palveluaika ylittäisi 300 kuukautta. Uusi laskentateknikka johtaisi 55—63 eläkeikien osalta samaan, alempaan eläkeikään, kuin voimassa olevan 8 §:n 2 momentin mukainen laskenta. Lisäksi uusi laskentateknikka mahdollistaisi siirtymäaikana alempaa eläkeikää ansaitsevien merenkulkijoiden osalta asteittaisen siirtymisen mahdolliseen nykyistä korkeampaan yleisen vanhuuseläkkeen alaikärajaan. Täl-

lön yleisen vanhuuseläkkeen alaikärajan mahdollisesti muuttuessa ei olisi tarvetta säättää uutta siirtymäaikajärjestelyä alennettua eläkeikää ansainneille merenkulkijoille. Jos ehdotetun laskentatekniikan mukaan määräytyvä merenkulkijan alennettu eläkeikä olisi yleistä vanhuuseläkkeen alaikärajaa korkeampi, merenkulkijalla olisi kuitenkin oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle yleisessä vanhuuseläkeissä. Vuoden 2024 jälkeen alennettua eläkeikää ei enää voisi ansaita.

MEL:n muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan työntekijän eläkeikä määräytyisi vuoden 2024 jälkeen sen mukaisesti, minkä alennetun eläkeiän työntekijä on mahdollisesti ansainnut vuoden 2024 loppuun mennessä. Työntekijällä olisi jatkossa oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle vuoden 2024 loppuun mennessä ansaitussa alennetussa eläkeiässä edellyttäen, että hän täyttää myös kaikki muut nyt voimassa olevat alennetun eläkeiän edellytykset. Tällöin MEL-työsuhteen täytyy jatkua eläkeiän täyttämiseen saakka ja työntekijän on täytynyt olla MEL-palvelussa viimeisen kolmen vuoden aikana yhteensä vähintään 18 kuukautta.

MEL:n muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 5 momentissa säädettäisiin 73 §:n mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan laskemisesta yleistä vanhuuseläkkeen alaikärajaa alempana alennettuun eläkeikään tietyissä tapauksissa. Edellyttäen, että Merimieseläkekassa olisi merimieseläkelain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen 73 §:n 1 momentissa säädetty tuleva aika laskettaisiin sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä olisi saavuttanut voimaantulosäännöksen 3 tai 4 momentissa tarkoitetun alennetun eläkeiän ollessaan yhdenjaksoisesti merimieseläkelain alaisessa työsuhteessa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta mainitun eläkeiän saavuttamiseen saakka, jos näin laskettu eläkeikä on yleistä vanhuuseläkkeen alarajaa alempi.

MEL:n muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 6 momentissa säädettäisiin työttömän merenkulkijan oikeudesta vanhuuseläkkeeseen alennetussa eläkeiässä. Säännöksen mukaan työttömällä

merenkulkijalla olisi oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle voimaantulosäännöksen 3 tai 4 momentissa tarkoitetussa alennetussa eläkeiässä edellyttäen, että hän täyttäisi 10 §:ssä säädetyt edellytykset sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015.

MEL:n muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 7 momentissa säädettäisiin lesken ja kuolinpesän oikeudesta hautausavustukseen kuolleen edunjättäjän jälkeen ajalla 1 päivänä tammikuuta — 31 päivänä joulukuuta 2020. Oikeus hautausavustukseen määräytyisi tällä hetkellä voimassa olevan 63 §:n mukaisesti, jos edunjättäjä olisi kuollessaan täyttänyt tällä hetkellä voimassa olevissa 63 §:ssä tai merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain 29 §:ssä säädetyt edellytykset.

MEL:n muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 8 momentissa säädettäisiin uuden 141 a §:n voimaantulosta. Pykälää sovellettaisiin siten, että työnantajan 141 §:ssä säädetyt eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus vahvistettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2017 maksettavan eläkevakuutusmaksun yhteydessä. Vuodelta 2017 maksettavan työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen perusteena käytettäisiin työnantajan vuosien 2014 ja 2015 riskisuhteiden lukua kuitenkin siten, että vuoden 2014 riskisuhteen lukuna käytettäisiin aina lukua 1. Vuodesta 2018 alkaen eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus laskettaisiin kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella siten, että vuoden 2018 työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen määrää vahvistettaisiin käytettäisiin vuosien 2015 ja 2016 riskisuhteiden lukua. Seuraavien vuosien eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus vahvistettaisiin vastaavalla tavalla.

3 Säättämisjärjestys

Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan omaisuuden suojan piiriin kuuluvan eläkkeen tulee olla ansaittua. Eläkeoikeuksien perustuslainsuojassa on perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan ollut

kysymys nimenomaan ansaituksi katsotun konkreettisen taloudellisen edun, ei sen sijaan tietyn voimassa olevan eläkejärjestelmän suojaamisesta.

Esityksessä ei ole ehdotettu muutoksia maksussa oleviin eläkkeisiin eikä merenkulkijoille vuoden 2016 loppuun mennessä karttuneisiin eläkkeisiin. MEL-vakuutettuina on kuitenkin myös sellaisia merenkulkijoita, jotka ovat ansainneet MEL:n mukaiseen alennettuun eläkeikään oikeuttavaa työskentelyaikaa ja joiden työsuhde jatkuu edelleen. Esityksessä nämä vakuutetut otetaan huo-

mioon MEL:n mukaisten alennettujen eläkeikien lakkauttamisen osalta yhdeksän vuoden mittaisella siirtymäajalla, jonka katsotaan suojaavan yksilöiden oikeudet sekä odotukset varallisuus oikeuksien ja varallisuussuhteiden riittävästä pysyvyydestä ja ennakoitavuudesta. Esitykseen sisältyvät ehdotukset voidaan siten säätää tavallisessa lain säätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 8 §:n 2 momentti, 9 §, 10 §, 63 §, 65—71 § ja 107 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laeissa 765/2011 ja 292/2012, 65 § osaksi laissa 635/2009, 67 § ja 69 § osaksi laissa 629/2009 sekä 70 § laissa 629/2009,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 38 §, 64 §:n 2 momentti, 72 §:n otsikko, 73 §, 74—76 §:n otsikko, 103 §, 121 §, 122 §, 139 §, 141 §, 142 §:n 2 momentti, 152 §:n 1 momentti, 218 § ja 224 §,

sellaisina kuin niistä ovat 73 § osaksi laissa 629/2009, 76 §:n otsikko laissa 629/2009, 139 § osaksi laissa 1337/2009, 142 §:n 2 momentti laissa 765/2011, 218 § laissa 796/2012 ja 224 § osaksi laissa 1103/2008, sekä

lisätään lakiin uusi 141 a ja 224 a § seuraavasti

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään merenkulkijan oikeudesta vanhuuseläkkeeseen, osa-aikaläkkeeseen, kuntoutukseen ja työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä merenkulkijan edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen.

11 §

Vanhuuseläkkeen määrä

Jos vanhuuseläke alkaa 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, vanhuuseläkkeen määrä on eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä ansaittu eläke.

38 §

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrä on eläketapahtumavuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä ansaitun eläkkeen ja 73 §:n mukaisen tulevan ajan eläkeosan yhteismäärä. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä.

64 §

Eläkkeen karttumisen perusteet

Eläkkeeseen eivät oikeuta työkyvyttömyyden alkamisvuoden ansiot, jos työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä tuleva aika on

luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin 73 §:ssä säädetään.

72 §

Eläkkeen karttuminen työansioista

73 §

Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (*tuleva aika*). Tulevan ajan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijällä on työeläkeläikien mukaisia työansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana.

Tulevan ajan eläke on 82 §:ssä tarkoitetusta tulevan ajan eläkkeen perusteena olevasta ansioista 1,5 prosenttia vuotta kohden 63 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun.

74 §

Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä

75 §

Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta

76 §

Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osaaikaeläkkeen ajalta

103 §

Eläkehakemus

Eläkettä on haettava eläkekassalta Eläketurvakeskuksen sitä varten vahvistamalla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Tarkemmat säännökset eläkkeen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

121 §

Eläkkeen siirtäminen tai panttaaminen sekä kustannuksen korvauksen ulosmittauskielto

Eläkettä ei saa siirtää toiselle henkilölle. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön.

Tämän lain mukaan maksettavaa kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

122 §

Eläkkeen vanhentuminen

Oikeus saada eläkettä vanhentuu viiden vuoden kuluttua siitä päivästä lukien, jona eläke olisi pitänyt maksaa, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

139 §

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävät ilmoitukset

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten työnantajan on ilmoitettava eläkekassalle tunnistetietonsa ja tehtävä eläkekassalle kuukausi-ilmoitus kalenterikuukauden aikana työnantajan palveluksessa olleen kunkin työntekijän osalta erikseen. Kuukausi-ilmoitus on tehtävä viimeistään työskentelykuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden loppuun.

kauden 10 päivänä ja siinä on ilmoitettava eläkekassalle sen ilmoitusmenetelmiä käyttäen:

- 1) työntekijän nimi ja henkilötunnus;
- 2) työntekijän kalenterikuukauden työansio;
- 3) työntekijän 224 a §:ssä tarkoitettujen palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavien päivien lukumäärä kalenterikuukaudesta; ja
- 4) työntekijän palveluasema kalenterikuukauden päättyessä Liikenteen turvallisuusviraston pitämässä merimiesrekisterissä.

141 §

Eläkevakuutusmaksu

Tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseksi työnantaja ja työntekijä ovat kumpikin velvolliset suorittamaan eläkevakuutusmaksun eläkekassalle. Eläkevakuutusmaksun perusteena oleva työansio määräytyy 78 §:n mukaisesti. Työntekijän eläkevakuutusmaksu on yhtä suuri kuin työntekijän työeläkevakuutusmaksu, josta säädetään työntekijän eläkelain 153 §:ssä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa eläkekassan hakemuksesta työnantajan eläkevakuutusmaksu-prosentin.

Valtio osallistuu tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseen siten kuin 152 §:ssä säädetään.

141 a §

Työnantajan eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus

Työnantajan 141 §:ssä säädettyä eläkevakuutusmaksua korotetaan tai alennetaan sen mukaisesti, mikä on työnantajan palveluksessa olleille työntekijöille myönnettyistä työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuva meno suhteessa työnantajan palvelussa olleiden työntekijöiden ikäjakauman perusteella laskettavaan teoreettiseen menoon (*riskisuhde*). Työnantajan kunkin vuoden eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus määräytyy kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella. Eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus määräytyy

tarkemmin 202 §:ssä tarkoitettujen laskuperusteiden mukaisesti.

142 §

Työntekijän eläkevakuutusmaksun pidättäminen, eläkevakuutusmaksun suorittaminen ja työntekijän eläkevakuutusmaksun periminen

Työnantajan on suoritettava työntekijän palkasta pidättämänsä eläkevakuutusmaksu ja oma eläkevakuutusmaksunsa eläkekassalle viimeistään merityösopimuslain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitettua palkanmaksukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä (eläkevakuutusmaksun eräpäivä). Saman ajan kuluessa työnantajan on toimitettava eläkevakuutusmaksuista eläkekassalle kalenterikuukausikohtainen tilitys, josta ilmenee kunkin aluksen osalta työntekijöiden palkoista pidätettyjen eläkevakuutusmaksujen määrä sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun määrä.

152 §

Valtion osuus

Valtio on velvollinen maksamaan eläkekassalle vuosina 2016—2020 31 prosenttia ja vuonna 2021 ja sitä myöhempinä vuosina 29 prosenttia niistä mainittuihin kalenterivuosiin kohdistuvista tämän lain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa.

202 §

Vakuutusteknisen vastuuvelan sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen ja alennuksen laskuperusteet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella eläkekassalle vakuutusteknisen vastuuvelan sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen ja alennuksen laskuperusteet ot-

taen huomioon, mitä 141 a §:ssä, 152 §:n 1 momentissa ja 153—160 §:ssä sekä työntekijän eläkelain 167, 168, 170 ja 171 §:ssä säädetään.

218 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada eläkekassalta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä talous- ja henkilöstöhallintoon ja yrityksen työeläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja sen muodosta, myönnetyn eläkkeen alkamis- ja päättymispäivästä sekä työntekijän eläkeistä.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Tämän lain mukaisten ajanjaksojen pituuksia ja 224 a §:ssä tarkoitettuja päiviä laskettaessa kalenterikuukauteen katsotaan sisältyvän 30 päivää. Kalenterikuukausien pituudet tasoitetaan siten, että kuukauden viimeistä päivää pidetään aina kalenterikuukauden 30 päivänä.

Ajanjakson pituus ja 224 a §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. Kalenterivuotta kohden otetaan huomioon enintään 360 päivää. Jos 224 a §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärästä kuukausiksi muunnettuna täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisitoista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

224 a §

Palveluaikaa laskettaessa huomioon otettava aika

Tämän lain mukaista palveluaikaa laskettaessa otetaan huomioon seuraavat päivät:

1) päivät, joilta palkkaa on maksettu työnteon perusteella;

2) päivät, joilta on maksettu sairausajan palkkaa;

3) vuosilomapäivät;

4) päivät, joilta työsuhteen päättyessä on maksettu vuosiloman korvausta;

5) vastikelomapäivät tai muut vastaavat vuorottelujärjestelmään sisältyvät palkalliset vapaapäivät;

6) päivät, joilta työsuhteen päättyessä on maksettu vastikkeen korvausta tai muun vastaavan vuorottelujärjestelmään sisältyvän palkallisen vapaapäivän korvausta; ja

7) osa-aikaeläkkeellä tai osatyökyvyttömyyseläkkeellä olevan työntekijän osa-aikaisen työsuhteen vuorottelujärjestelmään sisältyvät palkattomat vapaapäivät.

Palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavat päivät muunnetaan kuukausiksi siten kuin 224 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua voimaan. Sen estämättä, mitä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleissa merimieseläkelain 69 ja 70 §:ssä säädetään, eläkettä karttuu 1 päivänä tammikuuta 2016 alkaen merimieseläkelain 75 ja 76 §:n, sellaisina kuin ne ovat tämän lain tultua voimaan, mukaisesti.

1 päivänä tammikuuta 2016—31 päivänä joulukuuta 2024 työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain 8 §:ssä säädettyä vanhuuseläkkeen alaikärajaan alemmassa alennetussa eläkeiässä soveltaen merimieseläkelain 8 §:n 2 ja 4 momenttia, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015, kuitenkin siten, että jokaista kuukautta kohden, jolla tämän lain 224 a §:ssä säädettyllä tavalla laskettu palveluaika ylittää 300 kuukautta, eläkeikä alenee 65 vuoden iästä yhdellä kuukaudella.

1 päivänä tammikuuta 2025 alkaen työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle siinä 3 momentin mukaisessa alennetussa eläkeiässä, johon 31 päivänä joulukuuta 2024 saakka huomioon otettu merimieseläkelain mukainen palveluaika oikeuttaa. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhte jatkuu, kunnes hän saavuttaa 3 momentissa sanotulla

tavalla lasketun alennetun eläkeiän ja että hän on ollut kolmen vuoden aikana ennen eläkkeeseen oikeuttavan työsuhteen päättymistä merimieseläkelain mukaisessa työsuhhteessa vähintään 18 kuukauden ajan ja myös ettei työntekijä enää ole siinä työsuhhteessa, josta hän jää eläkkeelle.

Jos eläkekassa on merimieseläkelain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, tämän lain 73 §:n 1 momentissa säädetty tuleva aika lasketaan sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä olisi saavuttanut 3 tai 4 momentin mukaisen alennetun eläkeiän ollessaan yhdenjaksoisesti merimieseläkelain alaisessa työsuhhteessa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta mainitun eläkeiän saavuttamiseen saakka, jos näin laskettu eläkeikä on merimieseläkelain 8 §:ssä säädettyä vanhuuseläkkeen alaikärajaa alempi.

1 päivänä tammikuuta 2016 alkaen työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 3 tai 4 momentin mukaisessa alennetussa eläkeiässä, jos hän täyttää merimieseläkelain 10 §:ssä, sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 2015, säädetyt edellytykset.

1 päivänä tammikuuta 2016—31 päivänä joulukuuta 2020 kuolleen edunjättäjän leskel-

lä tai kuolinpesällä on oikeus hautausavukseen merimieseläkelain 63 §:n, sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 2015, mukaisesti, jos edunjättäjä olisi kuollessaan täyttänyt merimieseläkelain 63 §:ssä tai merimieseläkelain voimaantulon jälkeen annetun lain 29 §:ssä, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015, säädetyt edellytykset.

Tämän lain 141 a §:ää sovelletaan siten, että työnantajan eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus vahvistetaan ensimmäisen kerran vuodelta 2017 maksettavan eläkevakuutusmaksun yhteydessä. Vuoden 2017 työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen perusteena käytetään työnantajan vuosien 2014 ja 2015 riskisuhteiden lukuja kuitenkin siten, että vuoden 2014 riskisuhteena käytetään lukua 1. Vuodesta 2018 alkaen riskisuhde lasketaan kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella siten, että vuoden 2018 työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen määrää vahvistettaessa perusteena käytetään vuosien 2015 ja 2016 riskisuhteiden lukuja. Vuoden 2018 jälkeen riskisuhde lasketaan vuotta 2018 vastaavasti kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella.

2.

Laki**merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain (1291/2006) 27 ja 29 §

muutetaan 2,17, 25, 26 ja 33 §,

sellaisena kuin niistä on 2 § osaksi laissa 1430/2011, seuraavasti:

2 §

Edellyttäen, että työntekijä jää vanhuuseläkkeelle uuden lain alaisesta työsuhteesta eläkekassan ollessa uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen taikka edellyttäen, että työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän uuden lain mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttunut eläke määräytyy siten kuin tämän momentin 1—3 kohdassa säädetään soveltaen 1 kohdassa vanhan lain 16 §:ää ja 20 §:n 1 momentin 1—5 virkettä, sellaisina kuin ne olivat ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olevassa laissa, sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) kunkin työsuhteen osalta erikseen määrätyt eläkkeet lasketaan yhteen; ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen enimmäismäärä on kuitenkin 50 prosenttia työntekijän kymmenen viimeisen meripalveluvuoden eri työsuhteiden yhteenlaskettujen palkkojen keskimääräisestä kuukausipalkasta; kymmentä viimeistä meripalveluvuotta laskettaessa otetaan huomioon vuosi 2004 ja sitä edeltäneet kalenterivuodet, kuitenkin siten, että ajalta ennen vuotta 1996 otetaan huomioon enintään neljä kalenterivuotta ja

jätetään huomioon ottamatta sellaiset meripalveluvuodet, joilta työntekijälle on maksettu osa-aikaeläkettä; keskimääräinen kuukausipalkka määräytyy kuitenkin niiden kalenterivuosien ja niiden ansioiden perusteella kuin se olisi määräytynyt, jos työntekijä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004 tai jos edellä tarkoitettu keskimääräinen kuukausipalkka on olennaisesti alhaisempi tai korkeampi kuin se palkka, jota työntekijä on saanut merimiestoimesta niin pitkänä aikana, että alhaisempaa tai korkeampaa palkkaa on voitu pitää vakiintuneena, pidetään keskimääräisenä kuukausipalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka työntekijällä olisi ollut, jollei muutosta olisi ollut;

2) edellä 1 kohdan mukaisesti laskettu eläke kerrotaan luvulla 0,8;

3) karttunut eläke määräytyy vanhan lain 22 a §:n mukaisesti, sellaisena kuin se oli ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleessa laissa.

Edellyttäen, että työntekijä jää vanhuuseläkkeelle uuden lain alaisesta työsuhteesta eläkekassan ollessa uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen taikka edellyttäen, että työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän uuden lain mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa, uuden lain mukaan

karttunut eläke vuosilta 2007—2015 määräytyy soveltaen uuden lain 66—70 §:ää sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015. Tällöin uuden lain mukaan karttuneen eläkkeen, vuosilta 2005 ja 2006 vanhan lain 16 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja 1 momentissa säädetyn, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin tämän momentin 1,2 tai 3 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1, 2 tai 3 kohdan säännöstä, jonka mukaan eläke muodostuu suurimmaksi:

1) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 1 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin ylittää 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän ainoastaan siltä osin kuin uuden lain mukainen eläke sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttunut vanhan lain mukainen eläke on karttunut sen kalenterikuukauden jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt uuden lain 8 §:ssä säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan tai sitä alemman eläkeiän;

2) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 2 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen;

3) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 3 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen.

Työntekijän jäädessä vanhuuseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle muussa kuin 1 ja 2 momentissa säädettyissä tilanteissa, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttunut eläke määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen 1 kohdassa vanhan lain 17 §:n 3—5 ja 7—9 momenttia sekä 20 §:n 1 momentin 1—5 virkettä, sellaisena kuin ne olivat ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleessa vanhassa laissa, sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) karttunut eläke määräytyy siten kuin 1 momentin 1 kohdassa säädetään;

2) karttunut eläke määräytyy vanhan lain 17 §:n 3—5 ja 7—9 momentin mukaisesti sellaisina kuin ne olivat voimassa 31 päivänä

joulukuuta 2004, siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttava aika kohdistuu vuosille 1991—2004; ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1991 ansaitulta eläkkeeseen oikeuttavalta maksukuukaudelta eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Työntekijän jäädessä vanhuuseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle muussa kuin 1 ja 2 momentissa säädettyissä tilanteissa, uuden lain mukaan karttunut eläke määräytyy soveltaen 72—76 §:ää. Tällöin uuden lain mukaan karttuneen eläkkeen, vuosilta 2005 ja 2006 vanhan lain 17 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja edellä 3 momentissa säädetyn, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1 tai 2 kohdan säännöstä, jonka mukaan eläke muodostuu suurimmaksi:

1) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 3 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin olla enintään 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän suuruinen;

2) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 3 momentin 2 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tai 4 momentin 1 kohdassa säädetyllä tavalla lasketun vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 11 b §:ssä tarkoitetuilta palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen, uuden lain 80 §:ssä tarkoitetuilta palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapasen hoidon ja opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneen eläkkeen yhteismäärä ylittää 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän, vähennetään ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain mukaan karttuneen eläkkeen, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 11 a §:ssä tarkoitetuista työansioista tai uuden lain 78 §:ssä tarkoitetuista työansioista karttuneen eläkkeen määrästä edellä mainitun enim-

mäismäärän ylittävän osan vastaava määrä. Eläkkeiden yhteismäärää laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon sitä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua uuden lain voimaantullessa voimassa olevan vanhan lain 11 a §:ssä tarkoitetuista työansioista tai uuden lain 78 §:ssä tarkoitetuista työansioista karttunutta eläkettä, joka on karttunut sen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt uuden lain 8 §:ssä säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan tai sitä alemman eläkeiän.

17 §

Jos työntekijä on työskennellyt Suomessa ennen 1 päivää tammikuuta 2005, uuden lain 72 §:n 3 momentissa tarkoitettu teoreettiseen eläkkeeseen tuleva erillinen lisä lasketaan sen työsuhteen palkan perusteella, jonka perusteella ennen 1 päivää tammikuuta 2005 myönnettävää eläkettä määrättäessä olisi otettava huomioon tuleva aika ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain perusteella.

25 §

Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on myönnetty soveltaen ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain säännöksiä, eläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uuden lain voimaantulon jälkeen uutta eläkettä sen estämättä, mitä tämän lain 20 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään,

uuden lain 72—76 §:n mukaisesti ja näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä.

26 §

Sen estämättä, mitä tämän lain 20 §:n 2 momentissa säädetään, vanhuuseläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uuden lain voimaantulon jälkeen uutta eläkettä uuden lain 72—76 §:n mukaisesti ja näin karttunut eläke myönnetään uuden lain 13 §:n 3 momentin mukaisesti siitä huolimatta, että työntekijä on täyttänyt ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain 14 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn vanhuuseläkeiän ennen 1 päivää tammikuuta 2005.

33 §

Merimieseläkelain mukainen palveluaika määräytyy ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1991 vanhan lain 11 §:n mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 1990, sekä vuosilta 1991—2006 vanhan lain 14 §:n 6 momentin mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa uuden lain voimaantullessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tässä laissa säädettyihin rahamääriin sovelletaan merimieseläkelain 101 §:ää.

3.

Laki**meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 11 § seuraavasti:

11 §

Yleisesti verovelvollisen merenkulkijan merityötulon perusteella maksettavan tuen määrä

Tukena maksetaan tuloverolain (1535/1992) 9 §:n mukaisen yleisesti verovelvollisen merenkulkijan osalta määrä, joka vastaa tukijaksolta maksettua:

1) tuloverolain 74 §:ssä tarkoitettua merityötulosta toimitettua ennakonpidätystä, joka on toimitettu merityötuloa varten määrätyn ennakonpidätysprosentin mukaisesti; tukea ei kuitenkaan makseta siltä osin kuin ennakonpidätystä on ennakkoperintälain (1118/1996) 17 §:n nojalla korotettu;

2) työnantajan merimieseläkelain (1290/2006) 141 §:ssä säädettyä eläkevakuutusmaksua; merimieseläkelain 141 a §:ssä säädettyä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotusta tai alennusta ei huomioida maksettavan tuen määrässä; sekä

3) työnantajan osuutta tapaturmavakuutusmaksusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2016 ja sen jälkeen aiheutuneista kustannuksista maksettavaan tukeen.

4.

Laki**tuloverolain 97 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 97 §, sellaisena kuin se on laeissa 896/2001 ja 858/2005, seuraavasti:

97 §

Merityötulovähennys

Puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnetään jäljempänä säädetyin edellytyksin merityötulovähennys 74 §:ssä tarkoitetun merityötulon saajalle.

Merityötulovähennyksen määrä sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa on 20 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, kuitenkin enintään 7 000 euroa. Verovelvollisen merityötulon kokonaismäärän ylittäessä 50 000 euroa merityötulovähennyksen määrä pienenee 5 prosentilla merityötulon kokonaismäärän 50 000 euroa ylittävältä osalta.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, korotetaan merityötulovähennystä kunnallisverotuksessa 170 eurolla jokaiselta täydeltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana alus ei käy Suomen satamassa tai muutoin Suomen rajojen sisäpuolella ja jonka ajan verovelvollinen työskentelee aluksessa. Korotukseen oikeuttavan ajanjakson päättyessä korotus myönnetään kuitenkin myös vajaalta kalenterikuukaudelta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2016. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2016 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Sosiaali- ja terveysministeri *Laura Rätty*

1.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 8 §:n 2 momentti, 9 §, 10 §, 63 §, 65—71 § ja 107 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laeissa 765/2011 ja 292/2012, 65 § osaksi laissa 635/2009, 67 § ja 69 § osaksi laissa 629/2009 sekä 70 § laissa 629/2009,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 38 §, 64 §:n 2 momentti, 72 §:n otsikko, 73 §, 74—76 §:n otsikko, 103 §, 121 §, 122 §, 139 §, 141 §, 142 §:n 2 momentti, 152 §:n 1 momentti, 218 § ja 224 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 73 § osaksi laissa 629/2009, 76 §:n otsikko laissa 629/2009, 139 § osaksi laissa 1337/2009, 142 §:n 2 momentti laissa 765/2011, 218 § laissa 796/2012 ja 224 § osaksi laissa 1103/2008, sekä
lisätään lakiin uusi 141 a ja 224 a § seuraavasti

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain tarkoitus**Lain tarkoitus*

Tässä laissa säädetään merenkulkijan oikeudesta vanhuuseläkkeeseen, osa-aika-eläkkeeseen, kuntoutukseen ja työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä merenkulkijan edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen ja haautausavustukseen.

Tässä laissa säädetään merenkulkijan oikeudesta vanhuuseläkkeeseen, osa-aika-eläkkeeseen, kuntoutukseen ja työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä merenkulkijan edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen.

8 §

8 §

*Oikeus vanhuuseläkkeeseen**Oikeus vanhuuseläkkeeseen*

Työntekijällä on kuitenkin oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeiässä, päällystään kuuluva aikaisintaan 60 vuotta ja miehistään kuuluva aikaisintaan 55 vuotta

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

täytettyään siten, että jokaista kuukautta kohden, jolla 9 §:ssä säädetyllä tavalla laskettu palveluaika ylittää 324 kuukautta, eläkeikä alenee 63 vuoden iästä yhdellä kuukaudella. Lisäksi edellytetään, että työntekijän työsuhde jatkuu, kunnes hän saavuttaa sanotulla tavalla lasketun alennetun eläkeiän ja että hän on ollut kolmen vuoden aikana ennen eläkkeeseen oikeuttavan työsuhteen päättymistä tämän lain mukaisessa työsuhteessa vähintään 18 kuukauden ajan.

9 §

Alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettava aika

Edellä 8 §:n 2 momentissa säädettyä alennettua eläkeikää laskettaessa otetaan huomioon seuraavat päivät:

- 1) päivät, joilta palkkaa on maksettu työntöön perusteella;
- 2) päivät, joilta on maksettu sairausajan palkkaa;
- 3) vuosilomapäivät;
- 4) päivät, joilta työsuhteen päättyessä on maksettu vuosiloman korvausta;
- 5) vastikelomapäivät tai muut vastaavat vuorottelujärjestelmään sisältyvät palkalliset vapaapäivät;
- 6) päivät, joilta työsuhteen päättyessä on maksettu vastikkeen korvausta tai muun vastaavan vuorottelujärjestelmään sisältyvän palkallisen vapaapäivän korvausta; ja
- 7) osa-aikaeläkkeellä tai osa-työkyvyttömyyseläkkeellä olevan työntekijän osa-aikaisen työsuhteen vuorottelujärjestelmään sisältyvät palkattomat vapaapäivät.

Alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettavat päivät muunnetaan kuukausiksi siten kuin 224 §:ssä säädetään.

10 §

Työttömän oikeus vanhuuseläkkeeseen alennetussa eläkeiässä

Työntekijällä, jonka työsuhde on päättynyt ennen 8 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun

9 §

Alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettava aika

(kumotaan)

10 §

Työttömän oikeus vanhuuseläkkeeseen alennetussa eläkeiässä

(kumotaan)

38 §

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrä on eläketapahtumavuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä ansaitun eläkkeen ja 67 tai 73 §:n mukaisen tulevan ajan eläkeosan yhteismäärä. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä.

38 §

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrä on eläketapahtumavuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä ansaitun eläkkeen ja 73 §:n mukaisen tulevan ajan eläkeosan yhteismäärä. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä.

63 §

Hautausavustus

Alle 67-vuotiaana kuolleen edunjättäjän leskelle myönnetään hautausavustus edellyttäen, että edunjättäjä sai kuollessaan 66—70 §:n mukaisesti määräytyvää vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä tai hänellä olisi kuollessaan ollut oikeus tällaiseen eläkkeeseen.

Hautausavustuksen suuruus määräytyy alla olevan taulukon mukaisesti:

<i>Edunjättäjän ikä kuollessa</i>	<i>Hautausavustuksen määrä</i>
<i>–50 vuotta</i>	<i>10 190 euroa</i>
<i>51–55 vuotta</i>	<i>7 643 euroa</i>
<i>56–60 vuotta</i>	<i>5 096 euroa</i>
<i>61–66 vuotta</i>	<i>2 548 euroa</i>

Jos 1 momentissa tarkoitettu edunjättäjä ei ollut kuollessaan avioliitossa, hautausavustus myönnetään edunjättäjän kuolinpesälle edellyttäen, että kuolinpesän osakkaana on edunjättäjälle suoraan etenevässä polvessa sukua oleva henkilö, edunjättäjän ottolapsi tai vanhempi.

64 §

Eläkkeen karttumisen perusteet

Eläkkeeseen eivät oikeuta työkyvyttömyyden alkamisvuoden työansiot, jos työkyvyttö-

63 §

Hautausavustus

(kumotaan)

64 §

Eläkkeen karttumisen perusteet

Eläkkeeseen eivät oikeuta työkyvyttömyyden alkamisvuoden ansiot, jos työkyvyttö-

tömyyseläkettä määrättäessä tuleva aika on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin 67 tai 73 §:ssä säädetään.

myyseläkettä määrättäessä tuleva aika on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin 73 §:ssä säädetään.

65 §

Oikeus erityisiin karttumisprosentteihin

Eläkettä karttuu siten kuin 66—70 §:ssä säädetään edellyttäen, että:

1) työntekijä jää vanhuuseläkkeelle tämän lain alaisesta työsuhteesta 8 §:n 2 momentissa säädettyssä alennetussa eläkeiässä;

2) työntekijä jää vanhuuseläkkeelle tämän lain alaisesta työsuhteesta 8 §:n 1 momentissa säädettyssä iässä ja eläkekassa on 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen; tai

3) työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän tämän lain mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa.

66 §

Eläkkeen karttuminen työansioista erityisin karttumisprosenttein

Eläkettä karttuu 78 §:ssä tarkoitetuista kunkin vuoden eläkkeen perusteena olevista työansioista (vuosiansio):

1) 1,6 prosenttia sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 53 vuotta;

2) 2,0 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 53 vuotta, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta; ja

3) 4,5 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 63 vuotta, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 68 vuotta.

Kun 1 momentissa mainittu karttumisprosentti muuttuu kalenterivuoden aikana, eläkkeen karttuminen määräytyy keskimääräisen karttumisprosentin mukaan muista kuin vanhuuseläkkeen alkamisen jälkeen ansaituista

65 §

Oikeus erityisiin karttumisprosentteihin

(kumotaan)

66 §

Eläkkeen karttuminen työansioista erityisin karttumisprosenttein

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

ansioista. Keskimääräinen karttumisprosentti lasketaan ottamalla 1 momentissa mainitut karttumisprosentit huomioon niiden kalenterivuoteen sisältyvien kalenterikuukausien lukumäärän suhteessa, joihin karttumisprosentit kohdistuvat.

Jos työntekijä työskentelee muussa EU- tai ETA-maassa kuin Suomessa 53 vuotta täytettyään, teoreettiseen eläkkeeseen lisätään 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin erotuksen perusteella laskettu erillinen lisä. Erillinen lisä lasketaan Suomessa ansaittujen työansioiden perusteella.

67 §

Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta erityisin karttumisprosenttein

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (tuleva aika). Eläkekassan ollessa 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, tuleva aika lasketaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä olisi saavuttanut 8 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän ollessaan yhdenjaksoisesti tämän lain alaisessa työsuhteessa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta mainitun eläkeiän saavuttamiseen saakka, jos näin laskettu eläkeikä on 63 vuotta alempi. Tulevan ajan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijällä on työeläkelakien mukaisia työansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneen kymmenen kalenterivuoden aikana.

Tulevan ajan eläke on 82 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan eläkkeen perusteena olevasta ansiosta 1,6 prosenttia vuotta kohden sen kuukauden loppuun, jonka aikana eläkkeensaaja täyttää 63 vuotta.

67 §

Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta erityisin karttumisprosenttein

(kumotaan)

68 §

Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä erityisin karttumisprosenttein

Eläkettä karttuu 1,6 prosenttia niistä eläkkeen perusteena olevista vuosiansioista, jotka eläkkeensaaja ansaitsee työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen, vanhuuseläkkeen tai niitä vastaavan ulkomailta maksettavan eläkkeen aikana.

69 §

Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta erityisin karttumisprosenttein

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin myönnetään vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella uusin perustein eläke, eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan myös aika, jona työntekijä sai työkyvyttömyyseläkettä. Tältä ajalta eläkettä laskettaessa käytetään perusteena päättyneen työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan ansiota.

Edellä 1 momentin perusteella eläkettä karttuu työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta työkyvyttömyyseläkkeen päättymiskauden loppuun työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan eläkkeen perusteena olevasta ansiosta 1,6 prosenttia vuotta kohden.

Jos työntekijä sai tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi muun työeläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, päättyneen työkyvyttömyyseläkkeen tämän lain mukainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus työntekijän saamien työkyvyttömyyseläkkeiden tulevan ajan ansioista kuin tämän lain alaisten työansioden osuus on työeläkelakien mukaisten ansioiden yhteismäärästä 82 ja 84 §:n mukaisena tarkasteluaikana.

Jos työntekijä on saanut työkyvyttömyyseläkettä aiheettomasti, uutta eläkettä laskettaessa ei lueta eläkkeeseen oikeuttavaksi tätä eläkkeellöoloaikaa.

68 §

Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä erityisin karttumisprosenttein

(kumotaan)

69 §

Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta erityisin karttumisprosenttein

(kumotaan)

70 §

Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta erityisin karttumisprosenttein

Osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdyn osa-aikatyön ansioista sekä osa-aikatyön aikaisilta palkattomilta ajoilta saatujen 80 §:ssä tarkoitettujen etuuksien perusteena olevista tuloista eläkettä karttuu 66 ja 77 §:n mukaisesti.

70 §

Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta erityisin karttumisprosenttein

(kumotaan)

71 §

Oikeus yleisiin karttumisprosentteihin

Jos tämän lain alaisuuteen kuuluneella työntekijällä ei 65 §:n mukaan ole oikeutta 66—70 §:n mukaisesti määräytyvään vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeeseen, eläkettä karttuu siten kuin 72—76 §:ssä säädetään.

71 §

Oikeus yleisiin karttumisprosentteihin

(kumotaan)

72 §

Eläkkeen karttuminen työansioista yleisin karttumisprosenttein

72 §

Eläkkeen karttuminen työansioista

73 §

Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta yleisin karttumisprosenttein

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (tuleva aika). Eläkekassan ollessa 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, tuleva aika lasketaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä olisi saa-

73 §

Eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 63 vuotta (tuleva aika). Tulevan ajan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijällä on työeläkelaikien mukaisia työansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa työkyvyttömyyden alkamis-

vuttanut 8 §:n 2 momentissa säädetyn alennettua eläkeiän ollessaan yhdenjaksoisesti tämän lain alaisessa työsuhteessa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta mainitun eläkeiän saavuttamiseen saakka, jos näin laskettu eläkeikä on 63 vuotta alempi. Tulevan ajan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijällä on työeläkelakien mukaisia työansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana.

Tulevan ajan eläke on 82 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan eläkkeen perusteena olevasta ansiosta 1,5 prosenttia vuotta kohden 63 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun.

vuotta edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana.

Tulevan ajan eläke on 82 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan eläkkeen perusteena olevasta ansiosta 1,5 prosenttia vuotta kohden 63 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun.

74 §

Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä yleisin karttumisprosenttein

74 §

Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä

75 §

Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta yleisin karttumisprosenttein

75 §

Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkeajalta

76 §

Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osaaikaeläkkeen ajalta yleisin karttumisprosenttein

76 §

Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osaaikaeläkkeen ajalta

103 §

Eläkehakemus

Eläkettä on haettava eläkekassalta Eläketurvakeskuksen sitä varten vahvistamalla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

103 §

Eläkehakemus

Eläkettä on haettava eläkekassalta Eläketurvakeskuksen sitä varten vahvistamalla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Voimassa oleva laki

Hautausavustusta on haettava eläkekassalta kirjallisella hakemuksella. Hakemukseen on liitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Tarkemmat säännökset eläkkeen ja hautausavustuksen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tarkemmat säännökset eläkkeen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

107 §

Päätös ja sen tiedoksianto

Oikeus tämän lain mukaiseen hautausavustukseen ratkaistaan eläkekassan antamalla päätöksellä. Eläkekassan on ratkaistava hautausavustushakemus viipymättä, kun se on saanut tarpeelliset selvitykset.

107 §

Päätös ja sen tiedoksianto

(2 mom. kumotaan)

121 §

Eläkkeen siirtäminen tai panttaaminen sekä hautausavustuksen tai muun kustannuksen korvauksen ulosmittauskielto

Eläkettä ei saa siirtää toiselle henkilölle. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön.

Tämän lain mukaan maksettavaa *hautausavustusta tai muuta* kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

121 §

Eläkkeen siirtäminen tai panttaaminen sekä kustannuksen korvauksen ulosmittauskielto

Eläkettä ei saa siirtää toiselle henkilölle. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön.

Tämän lain mukaan maksettavaa kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

122 §

Eläkkeen ja hautausavustuksen vanhentuminen

Oikeus saada eläkettä ja *hautausavustusta* vanhentuu viiden vuoden kuluttua siitä päivästä lukien, jona eläke olisi pitänyt maksaa tai jona *edunjättäjä kuoli*, jollei vanhentumisesta ole sitä ennen katkaistu. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta an-

122 §

Eläkkeen vanhentuminen

Oikeus saada eläkettä vanhentuu viiden vuoden kuluttua siitä päivästä lukien, jona eläke olisi pitänyt maksaa, jollei vanhentumisesta ole sitä ennen katkaistu. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä sääde-

tun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään

tään. Vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

139 §

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävät ilmoitukset

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten työnantajan on ilmoitettava eläkekassalle tunnistetietonsa ja tehtävä eläkekassalle kuukausi-ilmoitus kalenterikuukauden aikana työnantajan palveluksessa olleen kunkin työntekijän osalta erikseen. Kuukausi-ilmoitus on tehtävä viimeistään työskentelykuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä ja siinä on ilmoitettava eläkekassalle sen ilmoitusmenetelmiä käyttäen:

- 1) työntekijän nimi ja henkilötunnus;
- 2) työntekijän kalenterikuukauden työansio;
- 3) työntekijän 9 §:n mukaisten alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettavien päivien lukumäärä kalenterikuukaudelta; ja
- 4) työntekijän palveluasema kalenterikuukauden päättyessä Liikenteen turvallisuusviraston pitämässä merimiesrekisterissä.

141 §

Eläkevakuutusmaksu

Tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseksi työnantaja ja työntekijä ovat kumpikin velvolliset suorittamaan saman suuruisen eläkevakuutusmaksun eläkekassalle. Eläkevakuutusmaksun perusteena oleva työansio määräytyy 78 §:n mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa eläkekassan hakemuksesta sovellettavat työnantajan ja työntekijän eläkevakuutusmaksuprosentit.

139 §

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävät ilmoitukset

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten työnantajan on ilmoitettava eläkekassalle tunnistetietonsa ja tehtävä eläkekassalle kuukausi-ilmoitus kalenterikuukauden aikana työnantajan palveluksessa olleen kunkin työntekijän osalta erikseen. Kuukausi-ilmoitus on tehtävä viimeistään työskentelykuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä ja siinä on ilmoitettava eläkekassalle sen ilmoitusmenetelmiä käyttäen:

- 1) työntekijän nimi ja henkilötunnus;
- 2) työntekijän kalenterikuukauden työansio;
- 3) työntekijän 224 a §:ssä tarkoitettujen palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavien päivien lukumäärä kalenterikuukaudelta; ja
- 4) työntekijän palveluasema kalenterikuukauden päättyessä Liikenteen turvallisuusviraston pitämässä merimiesrekisterissä.

141 §

Eläkevakuutusmaksu

Tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseksi työnantaja ja työntekijä ovat kumpikin velvolliset suorittamaan eläkevakuutusmaksun eläkekassalle. Eläkevakuutusmaksun perusteena oleva työansio määräytyy 78 §:n mukaisesti. *Työntekijän eläkevakuutusmaksu on yhtä suuri kuin työntekijän työeläkevakuutusmaksu, josta säädetään työntekijän eläkelain 153 §:ssä.* Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa eläkekassan hakemuksesta työnantajan *eläkevakuutusmaksuprosentin.*

Valtio osallistuu tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseen siten kuin 152 §:ssä säädetään.

Valtio osallistuu tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseen siten kuin 152 §:ssä säädetään.

141 a §

Työnantajan eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus

Työnantajan 141 §:ssä säädettyä eläkevakuutusmaksua korotetaan tai alennetaan sen mukaisesti, mikä on työnantajan palveluksessa olleille työntekijöille myönnettyistä työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuva meno suhteessa työnantajan palvelussa olleiden työntekijöiden ikäjakauman perusteella laskettavaan teoreettiseen menoon (riskisuhde). Työnantajan kunkin vuoden eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus määräytyy kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella. Eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus määräytyy tarkemmin 202 §:ssä tarkoitettujen laskuperusteiden mukaisesti.

142 §

Työntekijän eläkevakuutusmaksun pidättäminen, eläkevakuutusmaksun suorittaminen ja työntekijän eläkevakuutusmaksun periminen

Työnantajan on suoritettava työntekijän palkasta pidättämänsä eläkevakuutusmaksu ja sitä vastaava oma eläkevakuutusmaksunsa eläkekassalle viimeistään merityösopimuslain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitettua palkanmaksukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä (*eläkevakuutusmaksun eräpäivä*). Saman ajan kuluessa työnantajan on toimitettava eläkevakuutusmaksuista eläkekassalle kalenterikuukausikohtainen tilitys, josta ilmenee kunkin aluksen osalta työntekijöiden palkoista pidätettyjen eläkevakuutusmaksujen määrä sekä niitä vastaava työnantajan eläkevakuutusmaksu.

142 §

Työntekijän eläkevakuutusmaksun pidättäminen, eläkevakuutusmaksun suorittaminen ja työntekijän eläkevakuutusmaksun periminen

Työnantajan on suoritettava työntekijän palkasta pidättämänsä eläkevakuutusmaksu ja oma eläkevakuutusmaksunsa eläkekassalle viimeistään merityösopimuslain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitettua palkanmaksukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä (*eläkevakuutusmaksun eräpäivä*). Saman ajan kuluessa työnantajan on toimitettava eläkevakuutusmaksuista eläkekassalle kalenterikuukausikohtainen tilitys, josta ilmenee kunkin aluksen osalta työntekijöiden palkoista pidätettyjen eläkevakuutusmaksujen määrä sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun määrä.

152 §

Valtion osuus

Valtio on velvollinen suorittamaan eläkekassalle kolmanneksen kaikista niistä tämän lain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa.

152 §

Valtion osuus

Valtio on velvollinen maksamaan eläkekassalle vuosina 2016—2020 31 prosenttia ja vuonna 2021 ja sitä myöhempinä vuosina 29 prosenttia niistä mainittuihin kalenterivuosiin kohdistuvista tämän lain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa.

202 §

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskuperusteet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella eläkekassalle vakuutusteknisen vastuuvelan laskuperusteet ottaen huomioon, mitä 152 §:n 1 momentissa ja 153—160 §:ssä sekä työntekijän eläkelain 167, 168, 170 ja 171 §:ssä säädetään.

202 §

Vakuutusteknisen vastuuvelan sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen ja alennuksen laskuperusteet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella eläkekassalle vakuutusteknisen vastuuvelan sekä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen ja alennuksen laskuperusteet ottaen huomioon, mitä 141 a §:ssä, 152 §:n 1 momentissa ja 153—160 §:ssä sekä työntekijän eläkelain 167, 168, 170 ja 171 §:ssä säädetään.

218 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada eläkekassalta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä talous- ja henkilöstöhallintoaan ja yrityksen työeläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja sen muodosta, myönnetyn eläkkeen alkamis- ja päättymispäivästä sekä 8 §:n 2 momentissa tarkoitetusta työntekijän alennetusta eläkeistä.

218 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada eläkekassalta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä talous- ja henkilöstöhallintoaan ja yrityksen työeläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja sen muodosta, myönnetyn eläkkeen alkamis- ja päättymispäivästä sekä työntekijän eläkeistä.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Tämän lain mukaisten ajanjaksojen pituuksia ja 9 §:ssä tarkoitettuja päiviä laskettaessa kalenterikuukauteen katsotaan sisältyvän 30 päivää. Kalenterikuukausien pituudet tasoitetaan siten, että kuukauden viimeistä päivää pidetään aina kalenterikuukauden 30 päivänä.

Ajanjakson pituus ja 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. Kalenterivuotta kohden otetaan huomioon enintään 360 päivää. Jos 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärästä kuukausiksi muunnettaessa täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisitoista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Tämän lain mukaisten ajanjaksojen pituuksia ja 224 a §:ssä tarkoitettuja päiviä laskettaessa kalenterikuukauteen katsotaan sisältyvän 30 päivää. Kalenterikuukausien pituudet tasoitetaan siten, että kuukauden viimeistä päivää pidetään aina kalenterikuukauden 30 päivänä.

Ajanjakson pituus ja 224 a §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. Kalenterivuotta kohden otetaan huomioon enintään 360 päivää. Jos 224 a §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärästä kuukausiksi muunnettaessa täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisitoista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

224 a §

Palveluaikaa laskettaessa huomioon otettava aika

Tämän lain mukaista palveluaikaa laskettaessa otetaan huomioon seuraavat päivät:

- 1) päivät, joilta palkkaa on maksettu työn teon perusteella;
- 2) päivät, joilta on maksettu sairausajan palkkaa;
- 3) vuosilomapäivät;
- 4) päivät, joilta työsuhteen päättyessä on maksettu vuosiloman korvausta;
- 5) vastikelomapäivät tai muut vastaavat vuorottelujärjestelmään sisältyvät palkalliset vapaapäivät;
- 6) päivät, joilta työsuhteen päättyessä on maksettu vastikkeen korvausta tai muun vastaavan vuorottelujärjestelmään sisältyvän palkallisen vapaapäivän korvausta; ja
- 7) osa-aikaeläkkeellä tai osatyökyvyttömyyseläkkeellä olevan työntekijän osaikaisen työsuhteen vuorottelujärjestelmään sisältyvät palkattomat vapaapäivät.

Palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavat päivät muunnetaan kuukausiksi siten kuin 224 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua voimaan. Sen estämättä, mitä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleissa merimieseläkelain 69 ja 70 §:ssä säädetään, eläkettä karttuu 1 päivänä tammikuuta 2016 alkaen merimieseläkelain 75 ja 76 §:n, sellaisina kuin ne ovat tämän lain tultua voimaan, mukaisesti.

1 päivänä tammikuuta 2016—31 päivänä joulukuuta 2024 työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain 8 §:ssä säädettyä vanhuuseläkkeen alaikäraja alemmassa alennetussa eläkeiässä soveltaen merimieseläkelain 8 §:n 2 ja 4 momenttia, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015, kuitenkin siten, että jokaista kuukautta kohden, jolla tämän lain 224 a §:ssä säädetyllä tavalla laskettu palveluaika ylittää 300 kuukautta, eläkeikä alenee 65 vuoden iästä yhdellä kuukaudella.

1 päivänä tammikuuta 2025 alkaen työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle siinä 3 momentin mukaisessa alennetussa eläkeiässä, johon 31 päivänä joulukuuta 2024 saakka huomioon otettu merimieseläkelain mukainen palveluaika oikeuttaa. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde jatkuu, kunnes hän saavuttaa 3 momentissa sanotulla tavalla lasketun alennetun eläkeiän ja että hän on ollut kolmen vuoden aikana ennen eläkkeeseen oikeuttavan työsuhteen päättymistä merimieseläkelain mukaisessa työsuhteessa vähintään 18 kuukauden ajan ja myös ettei työntekijä enää ole siinä työsuhteessa, josta hän jää eläkkeelle.

Jos eläkekassa on merimieseläkelain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, tämän lain 73 §:n 1 momentissa säädetty tuleva aika lasketaan sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä olisi saavuttanut 3 tai 4 momentin mukaisen alennetun eläkeiän ollessaan yhdenjaksoisesti merimieseläkelain alaisessa työ-

suhteessa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta mainitun eläkeiän saavuttamiseen saakka, jos näin laskettu eläkeikä on merimieseläkelain 8 §:ssä säädettyä vanhuuseläkkeen alaikärajaa alempi.

1 päivänä tammikuuta 2016 alkaen työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 3 tai 4 momentin mukaisessa alennetussa eläkeiässä, jos hän täyttää merimieseläkelain 10 §:ssä, sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 2015, säädetyt edellytykset.

1 päivänä tammikuuta 2016—31 päivänä joulukuuta 2020 kuolleen edunjättäjän leskellä tai kuolinpesällä on oikeus hautausavukseen merimieseläkelain 63 §:n, sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 2015, mukaisesti, jos edunjättäjä olisi kuollessaan täyttänyt merimieseläkelain 63 §:ssä tai merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain 29 §:ssä, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015, säädetyt edellytykset.

Tämän lain 141 a §:ää sovelletaan siten, että työnantajan eläkevakuutusmaksun korotus tai alennus vahvistetaan ensimmäisen kerran vuodelta 2017 maksettavan eläkevakuutusmaksuun yhteydessä. Vuoden 2017 työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen perusteena käytetään työnantajan vuosien 2014 ja 2015 riskisuhteiden lukuja kuitenkin siten, että vuoden 2014 riskisuhteena käytetään lukua 1. Vuodesta 2018 alkaen riskisuhde lasketaan kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella siten, että vuoden 2018 työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksen tai alennuksen määrää vahvistettaessa perusteena käytetään vuosien 2015 ja 2016 riskisuhteiden lukuja. Vuoden 2018 jälkeen riskisuhde lasketaan vuotta 2018 vastaavasti kahden maksuvuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden riskisuhteen perusteella.

2.

Laki**merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain (1291/2006) 27 ja 29 §
muutetaan 2, 17, 25, 26 ja 33 §,
 sellaisena kuin niistä on 2 § osaksi laissa 1430/2011, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Uuden lain mukaisen eläkkeen määräytyessä 66—70 §:n perusteella, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttunut eläke määräytyy siten kuin tämän momentin 1—3 kohdassa säädetään soveltaen 1 kohdassa vanhan lain 16 §:ää ja 20 §:n 1 momentin 1—5 virkettä, sellaisina kuin ne olivat ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olevassa laissa, sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) kunkin työsuhteen osalta erikseen määrätyt eläkkeet lasketaan yhteen; ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen enimmäismäärä on kuitenkin 50 prosenttia työntekijän kymmenen viimeisen meripalveluvuo-

2 §

Edellyttäen, että työntekijä jää vanhuuseläkkeelle uuden lain alaisesta työsuhteesta eläkekassan ollessa uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen taikka edellyttäen, että työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän uuden lain mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenenkuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttunut eläke määräytyy siten kuin tämän momentin 1—3 kohdassa säädetään soveltaen 1 kohdassa vanhan lain 16 §:ää ja 20 §:n 1 momentin 1—5 virkettä, sellaisina kuin ne olivat ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olevassa laissa, sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) kunkin työsuhteen osalta erikseen määrätyt eläkkeet lasketaan yhteen; ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen enimmäismäärä on kuitenkin 50 prosenttia työntekijän kymmenen viimeisen meripalve-

den eri työsuhteiden yhteenlaskettujen palkkojen keskimääräisestä kuukausipalkasta; kymmentä viimeistä meripalveluvuotta laskettaessa otetaan huomioon vuosi 2004 ja sitä edeltäneet kalenterivuodet, kuitenkin siten, että ajalta ennen vuotta 1996 otetaan huomioon enintään neljä kalenterivuotta ja jätetään huomioon ottamatta sellaiset meripalveluvuodet, joilta työntekijälle on maksettu osa-aikaeläkettä; keskimääräinen kuukausipalkka määräytyy kuitenkin niiden kalenterivuosien ja niiden ansioiden perusteella kuin se olisi määräytynyt, jos työntekijä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004 tai jos edellä tarkoitettu keskimääräinen kuukausipalkka on olennaisesti alhaisempi tai korkeampi kuin se palkka, jota työntekijä on saanut merimiestoimesta niin pitkänä aikana, että alhaisempaa tai korkeampaa palkkaa on voitu pitää vakiintuneena, pidetään keskimääräisenä kuukausipalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka työntekijällä olisi ollut, jollei muutosta olisi ollut;

2) edellä 1 kohdan mukaisesti laskettu eläke muunnetaan kertoimella, joka saadaan jakamalla uuden lain 66 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen eläkkeen karttumisprosentin osoittama luku 1,6 luvulla 2;

3) karttunut eläke määräytyy vanhan lain 22 a §:n mukaisesti, sellaisena kuin se oli ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleessa laissa.

Uuden lain mukaisen eläkkeen määräytyesä 66—70 §:n perusteella, uuden lain mukaan karttuneen eläkkeen, vuosilta 2005 ja 2006 vanhan lain 16 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja 1 momentissa säädetyn, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin tämän momentin 1, 2 tai 3 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1, 2 tai 3 kohdan säännöstä, jonka mukaan eläke muodostuu suurimmaksi:

luvuoden eri työsuhteiden yhteenlaskettujen palkkojen keskimääräisestä kuukausipalkasta; kymmentä viimeistä meripalveluvuotta laskettaessa otetaan huomioon vuosi 2004 ja sitä edeltäneet kalenterivuodet, kuitenkin siten, että ajalta ennen vuotta 1996 otetaan huomioon enintään neljä kalenterivuotta ja jätetään huomioon ottamatta sellaiset meripalveluvuodet, joilta työntekijälle on maksettu osa-aikaeläkettä; keskimääräinen kuukausipalkka määräytyy kuitenkin niiden kalenterivuosien ja niiden ansioiden perusteella kuin se olisi määräytynyt, jos työntekijä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004 tai jos edellä tarkoitettu keskimääräinen kuukausipalkka on olennaisesti alhaisempi tai korkeampi kuin se palkka, jota työntekijä on saanut merimiestoimesta niin pitkänä aikana, että alhaisempaa tai korkeampaa palkkaa on voitu pitää vakiintuneena, pidetään keskimääräisenä kuukausipalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka työntekijällä olisi ollut, jollei muutosta olisi ollut;

2) edellä 1 kohdan mukaisesti laskettu eläke *kerrotaan luvulla 0,8*;

3) karttunut eläke määräytyy vanhan lain 22 a §:n mukaisesti, sellaisena kuin se oli ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleessa laissa.

Edellyttäen, että työntekijä jää vanhuuseläkkeelle uuden lain alaisesta työsuhteesta eläkekassan ollessa uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen taikka edellyttäen, että työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota koskevan eläkehakemuksen eläkekassa on uuden lain 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään ja työntekijän uuden lain mukaiset työansiot eläketapahtumakuukauden ja sitä edeltäneen kolmenkymmenen kuuden kalenterikuukauden aikana ovat yhteensä vähintään 16 800 euroa, uuden lain mukaan karttunut eläke vuosilta 2007—2015 määräytyy soveltaen uuden lain 66—70 §:ää sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2015. Tällöin uuden lain mukaan karttuneen eläkkeen, vuosilta 2005 ja 2006 vanhan lain 16 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja 1 momentissa säädetyn, ennen 1 päivää

1) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 1 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin ylittää 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän ainoastaan siltä osin kuin uuden lain mukainen eläke sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttunut vanhan lain mukainen eläke on karttunut sen kalenterikuukauden jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 63 vuotta tai uuden lain 8 §:n 2 momentissa tai uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän;

2) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 2 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen;

3) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 3 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen.

Jos työntekijälle ei ole karttunut vanhan tai uuden lain mukaista eläkettä ollenkaan 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeen taikka jos uuden lain mukainen eläke määräytyy mainitun lain 72—76 §:n mukaisesti, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttunut eläke määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen 1 kohdassa vanhan lain 17 §:n 3—5 ja 7—9 momenttia sekä 20 §:n 1 momentin 1—5 virkettä, sellaisina kuin ne olivat ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleessa vanhassa laissa, sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) karttunut eläke määräytyy siten kuin 1 momentin 1 kohdassa säädetään;

2) karttunut eläke määräytyy vanhan lain 17 §:n 3—5 ja 7—9 momentin mukaisesti sellaisina kuin ne olivat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004, siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttava aika kohdistuu vuosille 1991—

tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin tämän momentin 1, 2 tai 3 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1, 2 tai 3 kohdan säännöstä, jonka mukaan eläke muodostuu suurimmaksi:

1) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 1 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin ylittää 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän ainoastaan siltä osin kuin uuden lain mukainen eläke sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttunut vanhan lain mukainen eläke on karttunut sen kalenterikuukauden jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt *uuden lain 8 §:ssä säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan tai sitä alemman eläkeiän*;

2) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 2 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen;

3) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään edellä 1 momentin 3 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen.

Työntekijän jäädessä vanhuuseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle muussa kuin 1 ja 2 momentissa säädettyissä tilanteissa, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttunut eläke määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen 1 kohdassa vanhan lain 17 §:n 3—5 ja 7—9 momenttia sekä 20 §:n 1 momentin 1—5 virkettä, sellaisena kuin ne olivat ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleessa vanhassa laissa, sekä merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1745/1995) voimaantulosäännöksen 7 momenttia:

1) karttunut eläke määräytyy siten kuin 1 momentin 1 kohdassa säädetään;

2) karttunut eläke määräytyy vanhan lain 17 §:n 3—5 ja 7—9 momentin mukaisesti sellaisina kuin ne olivat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004, siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttava aika kohdistuu vuosille 1991—

2004; ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1991 ansaitulta eläkkeeseen oikeuttavalta maksukuukaudelta eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Uuden lain mukaisen eläkkeen määräytyessä 72—76 §:n mukaisesti, uuden lain mukaan karttuneen eläkkeen, vuosilta 2005 ja 2006 vanhan lain 17 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja edellä 3 momentissa säädetyn, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1 tai 2 kohdan säännöstä, jonka mukaan eläke muodostuu suurimmaksi:

1) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 3 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin olla enintään 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän suuruinen;

2) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 3 momentin 2 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tai 4 momentin 1 kohdassa säädetyllä tavalla lasketun vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 11 b §:ssä tarkoitetuilta palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen, uuden lain 80 §:ssä tarkoitetuilta palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon ja opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneen eläkkeen yhteismäärä ylittää 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän, vähennetään ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain mukaan karttuneen eläkkeen, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 11 a §:ssä tarkoitetuista työansioista tai uuden lain 78 §:ssä tarkoitetuista työansioista karttuneen eläkkeen määrästä edellä mainitun enimmäismäärän ylittävän osan vastaava määrä. Eläkkeiden yhteismäärää laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon

2004; ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1991 ansaitulta eläkkeeseen oikeuttavalta maksukuukaudelta eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Työntekijän jäädessä vanhuuseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle muussa kuin 1 ja 2 momentissa säädettyissä tilanteissa, uuden lain mukaan karttumut eläke määräytyy soveltaen 72—76 §:ää. Tällöin uuden lain mukaan karttuneen eläkkeen, vuosilta 2005 ja 2006 vanhan lain 17 §:n mukaan karttuneen eläkkeen ja edellä 3 momentissa säädetyn, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 karttuneen eläkkeen myönnettävä yhteismäärä määräytyy siten kuin tämän momentin 1 tai 2 kohdassa säädetään soveltaen sitä 1 tai 2 kohdan säännöstä, jonka mukaan eläke muodostuu suurimmaksi:

1) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 3 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen; näin laskettuna myönnettävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrä voi kuitenkin olla enintään 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän suuruinen;

2) uuden lain mukaisen eläkkeen määrä sekä vuosilta 2005 ja 2006 karttuneen eläkkeen määrä lisätään 3 momentin 2 kohdan mukaisesti laskettuun eläkkeeseen.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tai 4 momentin 1 kohdassa säädetyllä tavalla lasketun vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 11 b §:ssä tarkoitetuilta palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen, uuden lain 80 §:ssä tarkoitetuilta palkattomilta ajoilta karttuneen eläkkeen ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon ja opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneen eläkkeen yhteismäärä ylittää 1 momentin 1 kohdassa säädetyn enimmäismäärän, vähennetään ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain mukaan karttuneen eläkkeen, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 11 a §:ssä tarkoitetuista työansioista tai uuden lain 78 §:ssä tarkoitetuista työansioista karttuneen eläkkeen määrästä edellä mainitun enimmäismäärän ylittävän osan vastaava määrä. Eläkkeiden yhteismäärää laskettaessa ei kui-

sitä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua uuden lain voimaantullessa voimassa olleen vanhan lain 11 a §:ssä tarkoitetuista työansioista tai uuden lain 78 §:ssä tarkoitetuista työansioista karttunutta eläkettä, joka on karttunut sen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 63 vuotta tai uuden lain 8 §:n 2 momentissa tai uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 14 §:n 2 momentissa säädetyn alennetun eläkeiän.

tenkaan oteta huomioon sitä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua uuden lain voimaantullessa voimassa olevan vanhan lain 11 a §:ssä tarkoitetuista työansioista tai uuden lain 78 §:ssä tarkoitetuista työansioista karttunutta eläkettä, joka on karttunut sen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana työntekijä on täyttänyt uuden lain 8 §:ssä säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan tai sitä alemman eläkeiän.

17 §

Jos työntekijä on työskennellyt Suomessa ennen 1 päivää tammikuuta 2005, uuden lain 66 §:n 3 momentissa tai 72 §:n 3 momentissa tarkoitettu teoreettiseen eläkkeeseen tuleva erillinen lisä lasketaan sen työsuhteen palkan perusteella, jonka perusteella ennen 1 päivää tammikuuta 2005 myönnettävää eläkettä määrättäessä olisi otettava huomioon tuleva aika ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain perusteella.

17 §

Jos työntekijä on työskennellyt Suomessa ennen 1 päivää tammikuuta 2005, uuden lain 72 §:n 3 momentissa tarkoitettu teoreettiseen eläkkeeseen tuleva erillinen lisä lasketaan sen työsuhteen palkan perusteella, jonka perusteella ennen 1 päivää tammikuuta 2005 myönnettävää eläkettä määrättäessä olisi otettava huomioon tuleva aika ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain perusteella.

25 §

Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on myönnetty soveltaen ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain säännöksiä, eläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uuden lain voimaantulon jälkeen uutta eläkettä sen estämättä, mitä tämän lain 20 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, uuden lain 66—70 §:n mukaisesti tai 72—76 §:n mukaisesti ja näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä.

25 §

Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on myönnetty soveltaen ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain säännöksiä, eläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uuden lain voimaantulon jälkeen uutta eläkettä sen estämättä, mitä tämän lain 20 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, uuden lain 72—76 §:n mukaisesti ja näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä.

26 §

Sen estämättä, mitä tämän lain 20 §:n 2 momentissa säädetään, vanhuuseläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uuden lain voimaantulon jälkeen uutta eläkettä uuden lain 66—70 §:n mukaisesti tai 72—76 §:n mukaisesti ja näin karttunut eläke myönnetään uuden lain 13 §:n 3 momentin mukaisesti siitä huolimatta, että työntekijä on täyttänyt

26 §

Sen estämättä, mitä tämän lain 20 §:n 2 momentissa säädetään, vanhuuseläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uuden lain voimaantulon jälkeen uutta eläkettä uuden lain 72—76 §:n mukaisesti ja näin karttunut eläke myönnetään uuden lain 13 §:n 3 momentin mukaisesti siitä huolimatta, että työntekijä on täyttänyt ennen 1 päivää tammikuuta

ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain 14 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn vanhuuseläkeiän ennen 1 päivää tammikuuta 2005.

ta 2005 voimassa olleen vanhan lain 14 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn vanhuuseläkeiän ennen 1 päivää tammikuuta 2005.

27 §

Sen estämättä, mitä uuden lain 65 §:ssä säädetään, ennen vuotta 1950 syntyneellä työntekijällä on oikeus uuden lain 66—70 §:n mukaisesti määräytyvään työkyvyttömyyseläkkeeseen tai työttömyyseläkkeeseen edellyttäen, että eläkekassa on uuden lain 108 §:n mukaisesti toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen ja työntekijällä olisi eläketapahtumahetkellä oikeus tulevaan aikaan ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain 12 a—12 c §:n mukaan.

Sen estämättä, mitä uuden lain 65 §:ssä säädetään, uuden lain voimaan tullessa voimassa olleen vanhan lain 15 e §:n 11 momentin mukaisesti myönnettävä vanhuuseläke määräytyy uuden lain 66 ja 68—70 §:n mukaisesti edellyttäen, että eläkekassa on uuden lain 108 §:n mukaisesti toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen ja työntekijällä olisi eläketapahtumahetkellä oikeus tulevaan aikaan, ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain 12 a—12 c §:n mukaan, jos eläke vanhuuseläkkeen sijaan myönnettäisiin työttömyyseläkkeenä.

(kumotaan)

27 §

29 §

Sen estämättä, mitä uuden lain 63 §:ssä säädetään, uuden lain 63 §:n 1 momentissa säädetyllä leskellä tai 3 momentissa säädetyllä kuolinpesällä on oikeus hautausavustukseen myös, jos edunjättäjä kuollessaan sai ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen vanhan lain 14 §:n mukaista vanhuuseläkettä tai 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä taikka ennen uuden lain voimaantuloa voimassa olevan vanhan lain 16 §:n mukaisesti määräytyvää vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä ja muut uuden lain 63 §:ssä säädetyt hautausavustuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

(kumotaan)

29 §

33 §

Uuden lain 8 §:n 2 momentissa säädettyä alennettua eläkeikää laskettaessa huomioon otettava aika määräytyy ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1991 vanhan lain 11 §:n mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 1990, sekä vuosilta 1991—2006 vanhan lain 14 §:n 6 momentin mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa uuden lain voimaan tullessa.

33 §

Merimieseläkelain mukainen palveluaika määräytyy ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1991 vanhan lain 11 §:n mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 1990, sekä vuosilta 1991—2006 vanhan lain 14 §:n 6 momentin mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa uuden lain voimaan tullessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tässä laissa säädettyihin rahamääriin sovelletaan merimieseläkelain 101 §:ää.

3.

Laki**meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 11 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 §

Yleisesti verovelvollisen merenkulkijan merityötulon perusteella maksettavan tuen määrä

Tukena maksetaan tuloverolain (1535/1992) 9 §:n mukaisen yleisesti verovelvollisen merenkulkijan osalta määrä, joka vastaa tukijaksolta maksettua:

1) tuloverolain 74 §:ssä tarkoitettua merityötulosta toimitettua ennakonpidätystä, joka on toimitettu merityötuloa varten määrätyn ennakonpidätysprosentin mukaisesti; tukea ei kuitenkaan makseta siltä osin kuin ennakonpidätystä on ennakonperintälain (1118/1996) 17 §:n nojalla korotettu;

2) työnantajan sosiaaliturvamaksua;

3) työnantajan osuutta merimieseläkevuoksumaksusta;

4) työnantajan osuutta työttömyysvakuutusmaksusta;

5) työnantajan osuutta tapaturmavakuutusmaksusta;

6) työnantajan osuutta ryhmähenkivakuutusmaksusta; sekä

7) työnantajan osuutta vapaaehtoisesta vapaa-ajan tapaturmavakuutus- ja vapaa-ajan lisävakuutusmaksusta.

Ehdotus

11 §

Yleisesti verovelvollisen merenkulkijan merityötulon perusteella maksettavan tuen määrä

Tukena maksetaan tuloverolain (1535/1992) 9 §:n mukaisen yleisesti verovelvollisen merenkulkijan osalta määrä, joka vastaa tukijaksolta maksettua:

1) tuloverolain 74 §:ssä tarkoitettua merityötulosta toimitettua ennakonpidätystä, joka on toimitettu merityötuloa varten määrätyn ennakonpidätysprosentin mukaisesti; tukea ei kuitenkaan makseta siltä osin kuin ennakonpidätystä on ennakonperintälain (1118/1996) 17 §:n nojalla korotettu;

2) *työnantajan merimieseläkelain (1290/2006) 141 §:ssä säädettyä eläkevakuutusmaksua; merimieseläkelain 141 a §:ssä säädettyä työnantajan eläkevakuutusmaksun korotusta tai alennusta ei huomioida maksettavan tuen määrässä; sekä*

3) *työnantajan osuutta tapaturmavakuutusmaksusta.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2016. Lakia sovelletaan 1 päivänä
tammikuuta 2016 ja sen jälkeen aiheutuneis-
ta kustannuksista maksettavaan tukeen.*

4.

Laki**tuloverolain 97 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 97 §, sellaisena kuin se on laeissa 896/2001 ja 858/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

97 §

Merityötulovähennys

Puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnetään jäljempänä säädettyin edellytyksin merityötulovähennys 74 §:ssä tarkoitetun merityötulon saajalle.

Valtionverotuksessa myönnettävän merityötulovähennyksen määrä on 18 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, kuitenkin enintään 6 650 euroa.

Kunnallisverotuksessa myönnettävän merityötulovähennyksen määrä on 30 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, kuitenkin enintään 11 350 euroa.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, korotetaan merityötulovähennystä kunnallisverotuksessa 170 eurolla jokaiselta täydeltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana alus ei käy Suomen satamassa tai muutoin Suomen rajojen sisäpuolella ja jonka ajan verovelvollinen työskentelee aluksessa. Korotukseen oikeuttavan ajanjakson päättyessä korotus myönnetään kuitenkin myös vajaalta kalenterikuukaudelta.

Ehdotus

97 §

Merityötulovähennys

Puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnetään jäljempänä säädettyin edellytyksin merityötulovähennys 74 §:ssä tarkoitetun merityötulon saajalle.

Merityötulovähennyksen määrä sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa on 20 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä, kuitenkin enintään 7 000 euroa. Verovelvollisen merityötulon kokonaismäärän ylittäessä 50 000 euroa merityötulovähennyksen määrä pienenee 5 prosentilla merityötulon kokonaismäärän 50 000 euroa ylittävältä osalta.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, korotetaan merityötulovähennystä kunnallisverotuksessa 170 eurolla jokaiselta täydeltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana alus ei käy Suomen satamassa tai muutoin Suomen rajojen sisäpuolella ja jonka ajan verovelvollinen työskentelee aluksessa. Korotukseen oikeuttavan ajanjakson päättyessä korotus myönnetään kuitenkin myös vajaalta kalenterikuukaudelta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2016. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2016 toimitettavassa verotuksessa.